

Toelichting op Werkmodel verordening leges 2022

Versie 30-03-2021

INHOUD

<u>TOELICHTING OP WERKMODEL VERORDENING LEGES 2022</u>	5
<u>Inleiding</u>	5
<u>Verordening</u>	5
<u>Aanhef</u>	5
<u>Artikel 2 Belastbaar feit</u>	5
<u>Artikel 3 Belastingplicht</u>	6
<u>Artikel 4 Vrijstellingen</u>	6
<u>Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden</u>	6
<u>Artikel 11 Overgangsrecht</u>	6
<u>Artikel 12 Inwerkingtreding</u>	7
<u>Artikel 13 Citeertitel</u>	7
<u>Tarieventabel</u>	7
<u>Vormgeving tarieventabel</u>	7
<u>Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening</u>	7
<u>Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand</u>	7
<u>Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart</u>	8
<u>Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie</u>	9
<u>Paragraaf 1.10 Diversen</u>	9
<u>Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet</u>	9
<u>Algemeen</u>	9
<u>Omgevingswet en bijbehorende regelgeving</u>	9
<u>Afkortingen</u>	10
<u>Eén omgevingsplan</u>	10
<u>Overgangsrecht</u>	11
<u>1. Tijdelijk deel omgevingsplan incl. bruidsschat</u>	11
<u>2. Verordeningen - vergunningen of ontheffingen</u>	11
<u>3. Vergunningen of ontheffingen bedoeld in art. 2.2 Wabo</u>	11
<u>Regels die niet in het omgevingsplan mogen</u>	12
<u>Grondslagen voor model-tariefbepalingen</u>	12
<u>Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen</u>	12
<u>Artikel 2.1 Definities</u>	12
<u>Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven</u>	13
<u>Omgevingsvergunning</u>	14
<u>Omgevingsplanactiviteiten</u>	15
<u>Meervoudige aanvragen</u>	15
<u>Artikel 2.3</u>	15
<u>Paragraaf 2.2 Voorfase</u>	16
<u>Artikel 2.4 Omgevingsoverleg</u>	16
<u>Paragraaf 2.3 Bouwactiviteiten</u>	17
<u>Artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)</u>	17

<u>Artikel 2.6 Bouwactiviteit (ruimtelijk deel)</u>	18
<u>Artikel 2.7 Slopen van een bouwwerk</u>	19
<u>Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed</u>	19
<u>Artikel 2.8 Monumenten</u>	19
<u>Artikel 2.9 Beschermd stads- of dorpsgezicht</u>	20
<u>Artikel 2.10 Overig cultureel erfgoed en werelderfgoed</u>	21
<u>Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten</u>	21
<u>Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit</u>	22
<u>Artikel 2.12 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)</u>	23
<u>Artikel 2.13 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)</u>	23
<u>Artikel 2.14 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)</u>	23
<u>Artikel 2.15 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)</u>	23
<u>Artikel 2.16 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)</u>	23
<u>Artikel 2.17 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit activiteiten leefomgeving)</u>	23
<u>Artikel 2.18 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)</u>	23
<u>Artikel 2.19 Samenloop van dezelfde milieubelastende activiteit</u>	23
<u>Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten</u>	24
<u>Artikelen 2.20 Lozingsactiviteiten niet afkomstig van een milieubelastende activiteit</u>	24
<u>Artikelen 2.21 Lozingsactiviteiten niet afkomstig van een milieubelastende activiteit</u>	24
<u>Paragraaf 2.7 Overige activiteiten</u>	24
<u>Artikel 2.22 Opbreken en graven</u>	26
<u>Artikel 2.23 Overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde</u>	26
<u>Artikel 2.24 Plaatsen van voorwerpen op [of aan] de weg</u>	26
<u>Artikel 2.25 Aanleggen of veranderen weg (uitvoeren van een werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid)</u>	26
<u>Artikel 2.26 Uitweg/uitrit</u>	27
<u>Artikel 2.27 Alarminstallatie</u>	27
<u>Artikel 2.28 Kappen van bomen of vellen van houtopstanden</u>	27
<u>Artikel 2.29 Reclame</u>	27
<u>Artikel 2.30 Opslag van roerende zaken</u>	28
<u>[Artikel 2.31 Standplaatsen]</u>	28
<u>Artikel 2.32 Andere activiteiten</u>	28
<u>Paragraaf 2.8 Maatwerkvoorschriften</u>	29
<u>Artikel 2.33 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten</u>	29
<u>Artikel 2.34 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten</u>	29
<u>Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten</u>	30
<u>Paragraaf 2.9 Gelijkwaardigheid</u>	30
<u>Artikel 2.36 Gelijkwaardige maatregel</u>	30
<u>Paragraaf 2.10 Overige tarieven</u>	30
<u>Artikel 2.37 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit</u>	30
<u>Artikel 2.38 Wijzigen omgevingsvergunning</u>	30
<u>Artikel 2.39 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning</u>	31
<u>Artikel 2.40 Intrekken omgevingsvergunning</u>	31

<u>Artikel 2.41 Beoordeling aanvullende gegevens</u>	31
<u>Artikel 2.42 Beoordeling onderzoeksrapporten</u>	31
<u>Artikel 2.43 Niet genoemd besluit op aanvraag</u>	31
<u>Paragraaf 2.11 Modaliteiten</u>	31
<u>Artikel 2.44 Buitenplanse omgevingsplanactiviteit niet zijnde bouwactiviteit</u>	31
<u>Artikel 2.45 Achteraf ingediende aanvraag</u>	32
<u>Artikel 2.46 Uitgebreide voorbereidingsprocedure</u>	32
<u>Artikel 2.47 Beoordeling onderzoeksrapporten</u>	32
<u>Artikel 2.48 Advies</u>	32
<u>Artikel 2.49 Instemming</u>	33
<u>Paragraaf 2.12 Vermindering</u>	35
<u>Artikel 2.50 Vermindering na omgevingsoverleg</u>	35
<u>Paragraaf 2.13 Teruggaaf</u>	35
<u>Artikel 2.52 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig</u>	35
<u>Artikel 2.53 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten</u>	36
<u>Artikel 2.54 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure</u>	36
<u>Artikel 2.55 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure</u>	37
<u>Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten</u>	37
<u>Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten</u>	37
<u>Artikel 2.58 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten</u>	37
<u>Artikel 2.59 Minimumbedrag voor teruggaaf</u>	38
<u>HOOFDSTUK 3 DIENSTVERLENING WAAROP DE DIENSTENRICHTLIJN VAN TOEPASSING IS</u>	38
<u>Paragraaf 3.5 Standplaatsen</u>	38
<u>Artikel 3.10 Losse standplaatsen</u>	38
<u>Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014</u>	38
<u>Artikel 3.16 Toeristische verhuur</u>	38

Toelichting op werkmodel verordening leges 2022

Inleiding

De VNG stelt een werkmodel verordening leges 2022 beschikbaar in verband met de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze wet heeft ingrijpende gevolgen voor de leges. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om ook een aantal andere wijzigingen door te voeren. Het werkmodel is afgestemd met een landelijke werkgroep en met een werkgroep van omgevingsdiensten voor de 'milieuleges' (aan beide nam ook een provinciale vertegenwoordiger deel), en wordt dus breed gedragen. In het werkmodel zijn bestaande vergunningplichten opgenomen, maar ook nieuwe toegevoegd, zoals voor milieubelastende activiteiten. Vergunningplichten kunnen in een verordening, maar ook in het omgevingsplan staan. De Omgevingswet, de Invoeringswet Omgevingswet en bijbehorende algemene maatregelen van bestuur voorzien in overgangsrecht dat geldt tot 2030. Er ontstaat veel keuzevrijheid om iets te regelen over de leefomgeving: algemene regels (zorgplichten), meldingsplichten of vergunningplichten. Alleen bij de vergunningplichten is legesheffing mogelijk. Die keuzevrijheid bemoeilijkt het opstellen van een modelverordening leges. Daarom noemen wij het een werkmodel, zodat gemeenten er alvast mee aan de slag kunnen.

In verband met de keuzevrijheid, kunnen gemeenten niet zonder meer de tariefbepalingen uit het werkmodel overnemen. Een gemeente moet zelf nagaan welke vergunningen zij afgeeft en waar die geregeld zijn (in verordening of omgevingsplan) en welke bepalingen ze kan overnemen en eventueel nog moet toevoegen.

Het kan zijn dat er nog wijzigingen in het model optreden, mede naar aanleiding van ontvangen reacties op het werkmodel. Het streven is om eind mei 2022 een definitiever model beschikbaar te stellen.

In deze toelichting besteden we alleen aandacht aan de inhoudelijke wijzigingen. Voor bepalingen die – afgezien van de vormgeving – overeenkomen met de bestaande tekst in de modelverordening leges zoals die op 1 januari 2021 geldt, verwijzen wij naar de toelichting daarop. Met behulp van de bij dit werkmodel behorende transponeringstabel is die toelichting te vinden. De bestaande modelverordening leges is te vinden in de [Kenniskbank Decentrale regelgeving](#) van Sdu.

Verordening

Aanhef

In de aanhef is artikel 13.1a van de Omgevingswet toegevoegd als grondslag voor de legesheffing. Artikel 13.1a van de Omgevingswet bepaalt dat gemeenten rechten kunnen heffen voor het in behandeling nemen van aanvragen om een omgevingsvergunning, wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning of intrekking van een omgevingsvergunning.

Artikel 2 Belastbaar feit

De omschrijving van het belastbaar feit is gewijzigd (geobjectiveerd). Het gaat altijd om een aanvraag:

a. *het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst*

Voorbeelden: eenmalig benoemen buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand, rijbewijzen, de meeste vergunningen (behalve omgevingsvergunning), verstrekken kopieën en dergelijke, omgevingsoverleg, maatwerkvoorschriften, gelijkwaardige maatregel.

... *of het nemen van een besluit*

Voorbeelden: omgevingsvergunning, wijziging voorschriften omgevingsvergunning, intrekken omgevingsvergunning.

b. *het verlenen van een dienst op aanvraag*

Voorbeelden: huwelijksvoltrekking (de Wet rechten burgerlijke stand noemt 'voor de huwelijksvoltrekking', beschikbaar stellen getuige.

c. *het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document*

Voorbeelden: reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart.

Het bestaande tweede lid over de vervangende Nederlandse identiteitskaart voor personen met een uitreisverbod is geschrapt. In artikel 1.10, onderdeel b, van hoofdstuk 1 is daarvoor een (maximum) tarief opgenomen, dat is hetzelfde (maximum)tarief als voor een Nederlandse identiteitskaart voor personen jonger dan 18 jaar zoals dat vanaf 1 januari 2021 geldt.

Artikel 3 Belastingplicht

Een redactionele wijziging door een eenvoudiger formulering.

Artikel 4 Vrijstellingen

De vrijstelling die verband houdt met kostenverhaal via grondexploitatie (afdeling 6.4 Wet ruimtelijke ordening (Wro)) is aangepast. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Wro ingetrokken. Afdeling 13.6 van de Omgevingswet kent een vergelijkbare regeling over kostenverhaal bij bouwactiviteiten en activiteiten vanwege gebruikswijzigingen. Het heet geen grondexploitatie meer, maar gebiedsontwikkeling. Ook afdeling 13.7 van de Omgevingswet gaat over financiële bijdragen bij gebiedsontwikkeling en is daarom ook in de vrijstelling betrokken.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

In onderdeel b is de verwijzing naar de leges akten burgerlijke stand verwijderd, omdat deze ook uit de tarieventabel is verwijderd. Artikel 3, tweede lid, van de Wet rechten burgerlijke stand bepaalt dat de ambtenaar van de burgerlijke stand de rechten heft en invordert (attributie). Dat is een afwijking van de belastingbepalingen in de Gemeentewet. De bedragen staan in het Legesbesluit akten burgerlijke stand.

Artikel 11 Overgangsrecht

Het overgangsrecht in het tweede lid is geschrapt. Dit maakte het mogelijk ingetrokken tarieven toe te passen als de inwerkingtreding van de gewijzigde tariefbepaling later was dan de datum van ingang van de heffing. Deze bepaling is niet bruikbaar bij de overgang naar de Omgevingswet. Op aanvragen omgevingsvergunning die vanaf de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet worden ingediend, zijn het nieuwe recht en de nieuwe tariefbepalingen van toepassing.

Artikel 12 Inwerkingtreding

De datum van ingang van de heffing hebben wij gesteld op 1 januari 2022, maar is voor hoofdstuk 2 van de tarieventabel de datum waarop de Omgevingswet in werking treedt.

Artikel 13 Citeertitel

In de citeertitel hebben we het jaartal 2022 ingevuld.

Tarieventabel

Vormgeving tarieventabel

Er is gekozen voor een andere vormgeving van de tarieventabel. Bij verdeling op twee niveaus is het hoofdstuk – paragraaf, gevolgd door artikel.

Bestaand	Nieuw
Titel	Hoofdstuk
Hoofdstuk	Paragraaf
Onderdeel, subonderdeel of subsubonderdeel	Artikel

Soms is in een paragraaf de volgorde van artikelen anders dan in de bestaande hoofdstukken de volgorde van de (sub)onderdelen in de modelverordening leges zoals die in 2021 geldt. Wij herhalen hier de opmerking dat alleen de inhoudelijke wijzigingen worden toegelicht. Voor het overige verwijzen wij naar de toelichting op de bestaande modelverordening '2021' in combinatie met de transponeringstabel die hoort bij dit werkmodel.

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening

Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand

Er zijn drie tariefbepalingen toegevoegd die veel gemeenten al in hun legesverordening hebben opgenomen:

- Artikel 1.5 Aanwijzing buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor één dag
Deze bepaling ziet op gevallen waarin partners vragen om voor hun huwelijksvoltrekking of registratie van het partnerschap een bepaalde, vaak hen bekende persoon als buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand aan te wijzen (zie artikel 16, tweede en derde lid, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW)). Er zijn twee tarieven, afhankelijk van het feit of al beëdiging bij de rechtbank heeft plaatsgevonden (artikel 16, vierde lid, Boek 1 BW). Als dat niet het geval is, heeft de gemeente er meer werk aan, wat een hoger tarief rechtvaardigt.
- Artikel 1.6 Beschikbaar stellen getuige door gemeente
Op grond van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek is het verplicht om ten minste twee getuigen te hebben bij de huwelijksvoltrekking of registratie van het partnerschap (artikel 63, eerste lid, en artikel 80a, vijfde lid, Boek 1 BW). Het komt voor dat toekomstige partners aan de gemeente vraagt om getuigen beschikbaar te stellen. Hiervoor is een tarief opgenomen..
- Artikel 1.7 Annuleren of wijzigen datum

Partners maken het voornemen om in het huwelijk te treden of het geregistreerd partnerschap aan te gaan doorgaans ruim van tevoren kenbaar aan de ambtenaar van de burgerlijke stand (vergelijk artikel 46, artikel 62, eerste lid, en artikel 80a, vijfde lid, Boek 1 BW). De dienstverlening waarvoor leges worden geheven zijn de voltrekking van het huwelijk of de registratie van het partnerschap. De gemeente en de ambtenaar van de burgerlijke stand treffen de nodige voorbereidingen. Het is dan uiterst vervelend als kort voor de bewuste datum de (aanstaande) partners de gemeente verzoeken om een gereserveerde datum te annuleren of te wijzigen. Voor de gemeente brengt dat kort voor de gereserveerde datum kosten met zich. Daarom is een tariefbepaling voor dit soort verzoeken opgenomen. De hoogte van het tarief kan mede dienen om annuleringen en wijzigingen te ontmoedigen (mits de tarieven op verordeningenniveau niet meer dan 100% kostendekkend zijn). De tariefbepaling is alleen van toepassing als de annulering of wijziging plaatsvindt binnen een door de gemeente in te vullen termijn vóór de gereserveerde datum. Als voorbeeld hebben wij veertien dagen opgenomen. Dat is ook de minimale termijn die geldt voor de aankondiging van het voornemen (artikel 62, eerste lid, en artikel 80a, vijfde lid, Boek 1 BW).

Er zijn drie tariefbepalingen geschrapt:

- De tariefbepaling over het verstrekken van lijsten van geboren, overleden, ondertrouwd of getrouwd paren of geregistreerde partners is geschrapt omdat hieraan in de praktijk (nagenoeg) geen toepassing meer wordt gegeven, mede gelet op de Algemene verordening gegevensbescherming (was onderdeel 1.1.6).
- De tariefbepaling over het sluiten van een abonnement op de hiervoor bedoelde gegevens is om dezelfde reden geschrapt (was onderdeel 1.1.7).
- De tariefbepaling met verwijzing naar het Legesbesluit akten burgerlijke stand is geschrapt (was onderdeel 1.1.8). Artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand is de grondslag voor het heffen van rechten voor afschriften van of uittreksels uit akten van de burgerlijke stand. In het Legesbesluit akten burgerlijke stand staan de tarieven hiervoor vermeld. Afwijking daarvan is niet mogelijk. Artikel 3, tweede lid, van de Wet rechten burgerlijke stand bepaalt dat de ambtenaar van de burgerlijke stand de leges heft en invordert. Dat is dus een afwijking van de belastingbepalingen in de Gemeentewet. Zie ook de toelichting op artikel 10 van de verordening en de uitspraak van Hof 's-Hertogenbosch 27-05-2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:2100. Voor de rechtsbescherming zijn de bepalingen over bezwaar en beroep in de Awb van toepassing.

Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

In artikel 1.10, onderdeel a, zijn de maximumtarieven van de Nederlandse identiteitskaart opgenomen zoals deze vermoedelijk vanaf 28 juni 2021 gaan gelden. Die tussentijdse verhoging houdt verband met de introductie van de vingerafdruk op de Nederlandse identiteitskaart (Kamerstukken II 2020/21, 35552 (R2148), Uitvoering van Verordening (EU) 2019/1157 betreffende de versterking van de beveiliging van identiteitskaarten).

In artikel 1.10, onderdeel b, is een (maximum)tarief opgenomen voor een vervangende Nederlandse identiteitskaart voor personen met een uitreisverbod. Het maximumtarief zoals dat vanaf 1 januari 2021 geldt voor een Nederlandse identiteitskaart voor personen jonger dan 18 jaar blijft ook na 28 juni 2021 op hen van toepassing, omdat bij hen geen vingerafdrukken worden verwerkt. Er stond eerder een verwijzing in artikel 2, tweede lid, van de modelverordening.

De toeslagen staan (ook) in een apart artikel en hebben we 'modaliteiten' genoemd.

Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie

Bij de plan- en kaartinformatie (artikel 1.20) is het tarief voor een lichtdruk vervangen door een tarief voor formaat A2 of groter. Lichtdruk komt eigenlijk niet meer voor. De huidige techniek is een plottertechniek. Met een plotter is het mogelijk om tekeningen op groter formaat af te drukken. Ook is een tariefbepaling voor verstrekking in digitale vorm opgenomen.

Voor de tariefstelling is van belang op welke (papier)formaten de gemeente de gevraagde informatie verschaft. Gemeenten kunnen zelf een verdere differentiatie aanbrengen en kunnen bijvoorbeeld alle A-formaten (A0 t/m A10) afzonderlijk benoemen. Die keuze hebben wij niet gemaakt. De genoemde formaten zijn de meest voorkomende. Met A4 of kleiner, A3, A2 of groter dekken we alle A-formaten. Bij de digitale vorm is een differentiatie mogelijk naar het medium waarop de informatie wordt geplaatst. Daarvoor hebben we ook niet gekozen, maar een gemeente kan dat natuurlijk wel doen.

Paragraaf 1.10 Diversen

In artikel 1.34, onderdeel d, is ook een tarief voor verstrekking in formaat A2 of groter en voor verstrekking in digitale vorm opgenomen. Zie de toelichting op paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie.

Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet

Algemeen

Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2022 in werking. De Omgevingswet bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, erfgoed, milieu, natuur en water. De wet vormt de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. De wet beoogt een versterking van de positie van decentrale overheden, volgens het principe 'Decentraal, tenzij'.

Omgevingswet en bijbehorende regelgeving

Voor een goed begrip van dit hoofdstuk is enige kennis van de Omgevingswet en bijbehorende regelgeving onontbeerlijk. De volgende regelgeving is van belang:

- Omgevingswet (Stb. 2016, 156, nadien gewijzigd): benoemt onder andere activiteiten, bevoegd gezag en bevat overgangsrecht.
- Omgevingsbesluit (Stb. 2018, 290, nadien gewijzigd): werkt uit wie bevoegd gezag is. In de legesverordening staan alleen activiteiten waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is. Bevat ook overgangsrecht.
- Besluit bouwwerken leefomgeving (Stb. 2018, 291, nadien gewijzigd): hierin o.a. vergunningplichtige en vergunningvrije bouwactiviteiten.
- Besluit kwaliteit leefomgeving (Stb. 2018, 292; nadien gewijzigd) bevat instructieregels voor overheden over de kwaliteit van de leefomgeving. Het Bkl is voor de legesheffing voor zover nu is te overzien niet van belang.
- Besluit activiteiten leefomgeving (Stb. 2018, 293, nadien gewijzigd): niet meer de inrichting, maar bepaalde milieubelastende activiteiten worden vergunningplichtig.

- Omgevingsregeling (Stcrt. 2019, 56288, nadien gewijzigd): bevat in hoofdstuk 14 de tarieven van de rechten die door het Rijk worden geheven volgens een bepaalde systematiek. Geeft een aardige inkijk. Hiervoor gelden overigens niet de formele belastingregels..
- Invoeringswet Omgevingswet (Stb. 2020, 172): gaat over intrekken of wijzigen van wetten. Bevat ook overgangsrecht.
- Invoeringsbesluit Omgevingswet (Stb. 2020, 400): bevat overgangsrecht in art. 7.1 (de zogenaamde bruidsschat).
- Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Stb. 2019, 382): knip in bouwtechnische toets (kwaliteitsborger) en ruimtelijke toets (gemeente) voor bouwwerken in gevolgklasse 1.

(NB. In het bovenstaande staat in veel gevallen 'nadien gewijzigd'. Dat is gebeurd bij aanvullingswetten, aanvullingsbesluiten en aanvullingsregelingen en bij het ontwerpbesluit kwaliteitsborging voor het bouwen. De geconsolideerde versies van de meeste regelgeving staan op de website <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/>. De Staatsbladen en de Staatscouranten van amvb's en ministeriële regelingen bevatten een initiële toelichting.)

Afkortingen

In dit hoofdstuk gebruiken we de volgende afkortingen:

Afkorting	Citeertitel regeling
Ow	Omgevingswet
Ob	Omgevingsbesluit
Or	Omgevingsregeling
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving
Bkl	Besluit kwaliteit leefomgeving
IwOw	Invoeringswet Omgevingswet
IbOw	Invoeringsbesluit Omgevingswet
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
amvb	algemene maatregel van bestuur
APV	Algemene plaatselijke verordening

Eén omgevingsplan

Een gemeente moet voor haar gehele grondgebied één omgevingsplan vaststellen (artikel 2.4 Ow). Het omgevingsplan is een gebiedsdekkende regeling met alle regels voor de fysieke leefomgeving. Daarin staan in ieder geval regels over activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen (artikel 2.7 Ow in samenhang met artikel 2.1, eerste lid, Ob) en regels die nodig zijn voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2, eerste lid, Ow). Activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen zijn activiteiten die een blijvende en tastbare verandering van de fysieke leefomgeving teweegbrengen, zoals bouwactiviteiten, sloopactiviteiten, milieubelastende activiteiten, maar ook het plaatsen van een woonwagen of het aanmeren van een woonboot (niet bestemd voor de vaart).

Overgangsrecht

1. Tijdelijk deel omgevingsplan incl. bruidsschat

Paragraaf 4.2.1 (artikel 4.6) IwOw en hoofdstuk 22 (artikel 22.1 en 22.2) Ow regelen dat elke gemeente bij inwerkingtreding van de Ow beschikt over een omgevingsplan. Dit omgevingsplan komt van rechtswege tot stand. Het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat, bestaat direct bij aanvang uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Het tijdelijk deel is beschreven in artikel 22.1 Ow en wordt gevormd door de bestaande planologische regels, zoals bestemmingsplannen, bepaalde regels uit de erfgoedverordening en de verordening over hemelwater en grondwater als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer. Daarnaast gaat een pakket rijksregels van rechtswege deel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Deze regels heten de bruidsschat. Deze bruidsschat staat in artikel 7.1 IbOw.

Gemeenten krijgen volgens afspraak tot eind 2029 de tijd om zelf een afweging te maken hoe ze de onderwerpen uit het tijdelijke deel willen overhevelen naar het nieuwe deel van het omgevingsplan, rekening houdend met de instructieregels van het Rijk of de provincie.

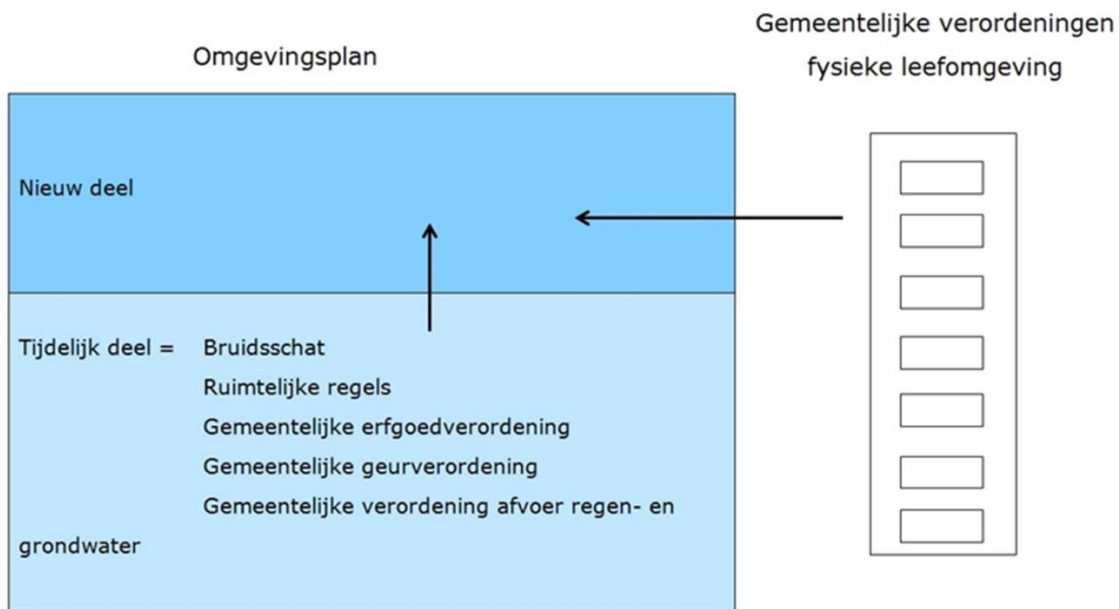
2. Verordeningen - vergunningen of ontheffingen

Vergunningen of ontheffingen in verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving mogen tot 2030 in die verordeningen blijven staan, maar kunnen vanaf 1 januari 2022 worden overgeheveld naar het omgevingsplan (artikel 2.4 Ow). Vanaf 2030 *moeten* vergunningen of ontheffingen voor activiteiten die de fysieke leefomgeving (blijvend en tastbaar) *wijzigen* in het omgevingsplan staan. Andere vergunningstelsels met gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen na 2030 desgewenst in de verordening blijven staan, tenzij ze van belang zijn voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Als gemeenten regels uit verordeningen gaan overhevelen naar het omgevingsplan, waar kiezen ze dan voor: algemene regel (zorgplicht), meldingsplicht of vergunningplicht? Als het een vergunningplicht in het omgevingsplan wordt, wordt het verbod om zonder een omgevingsvergunning een bepaalde activiteit te verrichten. Een in het omgevingsplan opgenomen activiteit wordt een omgevingsplanactiviteit genoemd, bijvoorbeeld een omgevingsplanactiviteit bestaande uit – bij wijze van voorbeeld – het kappen van een boom.

3. Vergunningen of ontheffingen bedoeld in art. 2.2 Wabo

Voor de 'artikel 2.2 Wabo-vergunningen' die in bijvoorbeeld de APV zijn opgenomen (zoals sloopvergunning monumenten, uitwegvergunning, kapvergunning, handelsreclamevergunning, alarminstallatievergunning, vergunning opslag roerende zaken en eventueel 'aangehaakte vergunningen) geldt op grond van overgangsrecht dat deze vanaf 2022 als omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit worden aangemerkt (artikel 22.8 Ow in samenhang met artikel 2.1a Ob).

Regels die niet in het omgevingsplan mogen

Er zijn ook regels die niet in het omgevingsplan mogen:

- Regels die niet vallen onder de reikwijdte of maatschappelijke doelen van de Omgevingswet (artikelen 1.2 en 1.3 Ow).
- Als een specifieke wet kent een uitputtende regeling kent (artikel 1.4 Ow). Voorbeelden hiervan zijn: Huisvestingswet 2014, Leegstandswet, Wegenverkeerswet 1994, Winkeltijdenwet, Drank- en Horecawet. Vergunningen of ontheffingen blijven dus op die wetten gebaseerd.
- Gemeentelijke regels over prostitutie, openbare orde, strafbaarstelling, belastingen (artikel 2.7 Ow in samenhang met artikel 2.1, tweede lid, Ob).

Grondslagen voor model-tariefbepalingen

De tariefbepalingen in hoofdstuk 2 betreffen zowel dienstverlening als andere handelingen op aanvraag. Deze formulering houdt verband met de heffingsgrondslagen. Artikel 13.1a Ow geeft een grondslag voor het heffen van rechten voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning, het wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning en het intrekken van een omgevingsvergunning. Deze grondslag laat onverlet de bevoegdheid van gemeenten om rechten (leges) te heffen voor dienstverlening op aanvraag. Tariefbepalingen die niet de in artikel 13.1a Ow genoemde handelingen betreffen, zijn dus gebaseerd op artikel 229, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet.

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 Definities

De bijlagen bij de Ow, Ob, Bbl, Bal, Bkl en Or bevatten een veelheid aan begripsbepalingen. Daarin staan bijvoorbeeld de verschillende activiteiten omschreven. Ook in het omgevingsplan zullen in een bijlage begripsbepalingen zijn opgenomen. Begrippen die in hoofdstuk 2 voorkomen hebben

dezelfde betekenis als in deze wet- en regelgeving (eerste lid). In bijlage I Or staat een definitie van bouwkosten, die ontleend lijkt aan de modelverordening leges zoals die tot 2022 geldt.

bouwkosten:

- a. aannemingssom exclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van het Besluit vaststelling Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012, voor het uit te voeren werk;
- b. voor zover een aannemingssom ontbreekt: een raming van de bouwkosten exclusief omzetbelasting; of
- c. als het bouwen geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het bouwen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft.

Aanlegkosten zijn niet gedefinieerd. Aanleggen van bouwwerken is ook een bouwactiviteit. Hiervoor geldt dus ook de definitie van bouwkosten.

In het tweede lid is eenzelfde regeling getroffen voor begrippen die ook in andere wetgeving voorkomen.

De hierboven gegeven definitie van bouwkosten bevat geen verwijzing naar een NEN-norm. Als gemeenten willen afwijken van deze definitie, kunnen zij in het derde lid een afwijkende regeling opgenomen. Als voorbeeld hebben wij daar een verwijzing naar een gemeentelijke normkostenregeling opgenomen, waarin is bepaald dat bij een afwijking van bijvoorbeeld 10% van de normkosten (als die voor het bouwwerk bestaan) de normkostenregeling wordt gevolgd. Dit geldt zowel naar boven als naar beneden. Een normkostenregeling moet op dezelfde wijze bekendgemaakt worden als de verordening.

Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven

Dit artikel bevat in de onderdelen a tot en met h de belastbare feiten waarvoor leges worden geheven. Het betreft altijd een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit (zie ook artikel 2 van de verordening).

We hebben 'besluiten' toegevoegd omdat de grondslag in artikel 13.1a Ow nu nog is gekoppeld aan 'rechten als bedoeld in artikel 229', maar die koppeling gaat vervallen. Het is bedoeld als een zelfstandige grondslag, waarbij het dienstbegrip niet van belang is. De wetgeving daarvoor kan echter niet vóór 1 januari 2022 worden gerealiseerd.

Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:

- a. omgevingsoverleg;
- b. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;
- c. een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;
- d. toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet;
- e. een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;
- f. intrekking van een omgevingsvergunning;
- g. wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;
- h. een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.

De tarieven voor de belastbare feiten zijn opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk. Zie de toelichting op de paragrafen. Omdat de aanvraag om een omgevingsvergunning verschillende activiteiten kan omvatten, gaan wij hieronder nog wel afzonderlijk in op de regeling van de omgevingsvergunning in de Omgevingswet. Omdat het belastbaar feit 'in behandeling nemen van een aanvraag' in artikel 2.2 is opgenomen, kan bij de activiteiten worden volstaan met de formulering 'Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op ...'. In artikel 2.3 staat hoe de tarieven worden berekend.

Omgevingsvergunning

Bijlage 1 van de Ow omschrijft omgevingsvergunning als: omgevingsvergunning als bedoeld in afdeling 5.1. In artikel 5.1 Ow staan de activiteiten genoemd waarvoor een omgevingsvergunning nodig kan zijn.

In het eerste lid staat dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

- a. **een omgevingsplanactiviteit,**
- b. **een rijksmonumentenactiviteit,**
- c. een ontgrondingsactiviteit,
- d. een stortingsactiviteit op zee,
- e. een Natura 2000-activiteit,
- f. een jachtgeweeractiviteit,
- g. een valkeniersactiviteit,

tenzij het gaat om een bij amvb aangewezen geval.

Dit betekent dat in een amvb de vergunningvrije activiteiten zijn aangewezen. Zie bijvoorbeeld paragraaf 2.3.3 Bbl voor vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken.

In het tweede lid staat een opsomming van activiteiten die alleen vergunningplichtig zijn als deze bij amvb zijn aangewezen.

Dit betreft de volgende activiteiten:

- a. **een bouwactiviteit,**
- b. **een milieubelastende activiteit,**
- c. **een lozingsactiviteit op:**
 - 1°. **een oppervlaktewaterlichaam,**
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
 - d. een wateronttrekkingsactiviteit,
 - e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
 - f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,
 - 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
 - 5°. een installatie in een waterstaatswerk,
 - g. een flora- en fauna-activiteit.

Zie bijvoorbeeld paragraaf 2.3.2 Bbl voor vergunningplichtige bouwactiviteiten (vergunningplichtig, tenzij deze onder opsomming vergunningvrij vallen) en hoofdstuk 3 Bal voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten.

Alleen voor de vetgedrukte activiteiten kan de gemeente bevoegd gezag zijn. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op deze activiteiten, hebben wij in de paragrafen 2.3 tot en met 2.7 tariefbepalingen opgenomen. Deze kunnen worden verhoogd als een of meer modaliteiten van paragraaf 2.11 van toepassing zijn en worden verminderd als paragraaf 2.12 van toepassing is.

Omgevingsplanactiviteiten

In de bijlage bij de Ow wordt 'omgevingsplanactiviteit' omschreven als activiteit, inhoudende:

- a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,
- b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
- c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;

Categorie a worden binnenplanse omgevingsplanactiviteiten en categorieën b en c worden buitenplanse omgevingsplanactiviteiten genoemd.

De in artikel 5.1, eerste lid, onder a, Ow genoemde omgevingsplanactiviteiten betreffen de in het tijdelijk deel van het omgevingsplan (de bruidsschat) opgenomen vergunningplichten, de vergunningplichten bedoeld in artikel 22.8 Ow in samenhang met artikel 2.1a Ob (de artikel 2.2 Wabo-vergunningplichten) en eventuele andere vergunningplichten die de gemeente in het omgevingsplan opneemt. Het is van belang dit te onderkennen in verband met de verschillende varianten die bij deze vergunningplichten in de tarieventabel staan. Zie de artikelen 2.24 tot en met 2.30 van de tarieventabel.

Meervoudige aanvragen

Als er sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor meer dan één activiteit (meervoudige aanvraag), is de gemeente in veel gevallen het bevoegde gezag. De aanvraag kan dan ook een activiteit betreffen waarvoor de gemeente bij een enkelvoudige aanvraag geen bevoegd gezag zou zijn. Het bestuursorgaan dat bij een enkelvoudige aanvraag bevoegd gezag zou zijn, heeft dan het recht van advies en instemming (artikelen 16.15 en 16.16 Ow). Dit bestuursorgaan kan de kosten voor het nemen van een besluit over instemming doorberekenen aan het bevoegd gezag. Dit wordt nog geregeld in artikel 13.2a van de Omgevingswet (betalingsbeschikking). Zie de toelichting bij artikel 2.49 van paragraaf 2.11 Modaliteiten.

Artikel 2.3

Dit artikel geeft aan hoe het tarief moet worden bepaald. Het eerste lid is daarvoor de basis. De tarieven voor de belastbare feiten zijn opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk. Als er sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor meerdere activiteiten, is het tarief de som van de verschuldigde leges voor elke activiteit, inclusief eventuele modaliteiten (toeslagen) en vermindering (tweede tot en met vierde lid).

Het vijfde lid bepaalt dat de tarieven voor aanvragen om maatwerkvoorschriften (artikel 4.5 Ow) of toestemming voor een gelijkwaardige maatregel (artikel 4.7 Ow) alleen van toepassing zijn als geen sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Als sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning maken maatwerkvoorschriften of een toestemming voor een gelijkwaardige maatregel namelijk deel uit van de omgevingsvergunning.

Paragraaf 2.2 Voorfase

Artikel 2.4 Omgevingsoverleg

Het omgevingsoverleg is de fase die voorafgaat aan het formeel aanvragen van de omgevingsvergunning. In de praktijk kent het verschillende benamingen, zoals vooroverleg, principeverzoek, beoordelen schetsplan, beoordelen conceptvergunningaanvraag of omgevingstafel. De gemeente is vrij om de door haar gewenste benaming te kiezen. Wij hebben gekozen voor de term 'omgevingsoverleg'. Dit is ook de benaming die het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) eraan geeft.

In sommige gevallen is een enkelvoudig overleg wenselijk en in bijzondere gevallen zijn wellicht meerdere overleggen nodig. Dit is afhankelijk van hoever de gemeente haar dienstverlening wil inrichten. Het belang van omgevingsoverleg is toegenomen in verband met de kortere beslistermijn op aanvragen voor een omgevingsvergunning (standaardtermijn 8 weken, met mogelijkheid van verlenging met 6 weken). Het omgevingsoverleg kan verschillende en meerdere vormen hebben. De vorm en inhoud van het omgevingsoverleg is vrij: omgevingsoverleg is niet verplicht en niet wettelijk geregeld. Het is aan de gemeente of ze hier wel of geen leges voor heft.

In een omgevingsoverleg tussen het bevoegd gezag en de aanvrager ervan:

- kan de aanvrager een indicatie verkrijgen of een of meer activiteiten passen in de regelgeving en het overheidsbeleid over de fysieke leefomgeving, waaronder de omgevingsvisie van de gemeente en andere overheidsinstanties, en kansrijk is om verder te ontwikkelen;
- kan de aanvrager een advies verkrijgen over een of meer activiteiten, waarmee de initiatiefnemer de vergunningaanvraag kan opstellen en indienen;
- kan op basis van een conceptaanvraag een beoordeling plaatsvinden.
- kunnen conceptoverwegingen en voorschriften met de initiatiefnemer worden besproken en ontwikkeld.

Uit het voorgaande komt naar voren dat het omgevingsoverleg een verschillende intensiteit en omvang kan hebben, wat de tariefstelling in een model bemoeilijkt.

Variant 1

Variant 1 kent een vast bedrag, dat wordt vermeerderd met een deel (percentage) van de leges die voor de activiteit(en) verschuldigd zouden zijn bij een daadwerkelijke aanvraag. Als de activiteit(en) bij de aanvraag om omgevingsoverleg nog te weinig omlijnd zijn, zal het overleg een globaal karakter hebben en is toepassing van de verhoging wellicht niet aan de orde.

Variant 2

In variant 2 hebben wij in het eerste lid gekozen voor een vast bedrag per overleg, gesplitst in een eerste overleg en elk volgend overleg. Een eerste overleg kan oriënterend zijn. Daarvoor kan het tarief bijvoorbeeld lager worden vastgesteld dan voor een volgend overleg, omdat bij een volgend overleg meer duidelijk zal zijn over de betrokkenheid van adviseurs (ketenpartners). Het tarief voor elk volgend overleg wordt verhoogd met een tarief ter dekking van de kosten van adviseurs.

Variant 3

In variant 3 is een tariefstelling per uur opgenomen. Omdat van tevoren bekend moet zijn wat de aanvrager verschuldigd is, is de begrotingsconstructie opgenomen. Naar aanleiding van de aanvraag stelt de gemeente (het college) een kostenbegroting op en doet daarvan kennisgeving

aan de aanvrager. Die heeft dan vijf werkdagen de tijd om zijn aanvraag in te trekken. Doet hij dat niet, dan wordt de aanvraag in behandeling genomen..

Als na het omgevingsoverleg een ('echte') aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend, worden de leges daarvoor verminderd met de op grond van artikel 2.4 geheven leges. Om omgevingsoverleg te stimuleren kan dan ook een hogere vermindering worden gegeven. Een en ander is geregeld in artikel 2.50.

Paragraaf 2.3 Bouwactiviteiten

Paragraaf 2.3 betreft de bouwactiviteiten. Deze is onderverdeeld in drie artikelen:

- artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische toets)
- artikel 2.6 Bouwactiviteit (ruimtelijke toets)
- artikel 2.7 Slopen van een bouwwerk

De splitsing die plaatsvindt tussen de artikelen 2.5 en 2.6 heeft te maken met de Wkb die voor gevolgklasse 1 de bouwtechnische toets door een private kwaliteitsborger laat doen. De regeling van de ruimtelijke aspecten blijft bij de gemeente berusten. Zij kan daaraan een vergunningplicht koppelen, maar kan ook volstaan met algemene regels of een meldingsplicht.

In de bijlage bij de Ow staan de volgende definities:

bouwactiviteit: activiteit inhoudende het bouwen van een bouwwerk;

bouwen: plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten;

bouwwerk: constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties anders dan een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart.

Artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)

Dit artikel betreft de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a, Ow voor een bouwactiviteit. Het gaat hier om het bouwtechnische deel van de bouwactiviteit. De vergunningplicht is nader uitgewerkt in paragraaf 2.3.2 Bbl: de bouwactiviteit is vergunningplichtig, tenzij het bouwwerk onder de opsomming vergunningvrij valt. Bouwwerken in gevolgklasse 1 zijn bijvoorbeeld niet vergunningplichtig voor het bouwtechnische deel (als gevolg van de Wkb).

Als heffingsmaatstaf is gekozen voor een percentage van de bouwkosten volgens een gestaffeld tarief. De verschillende percentages gelden voor het deel van de bouwkosten dat in die klasse valt. Dat voorkomt zaagtandeffecten. In het algemeen geldt dat de kosten die de gemeente voor het behandelen van de aanvraag maakt evenredig zijn aan de omvang van de bouwactiviteit. Voorzien is in een minimumtarief. De tariefklassen zijn afgestemd op die in artikel 14.7, tweede lid, Or zoals die voor het Rijk gelden als de minister bevoegd gezag is. Om een indruk te geven: artikel 14.7 Or kent een minimumtarief van € 250, dat wordt vermeerderd met:

- 0,24% van de bouwkosten over het deel van de bouwkosten tussen de € 0 en € 25.000;
- 0,23% van de bouwkosten over het deel van de bouwkosten tussen de € 25.000 en € 50.000;
- 1,10% van de bouwkosten over het deel van de bouwkosten tussen de € 50.000 en € 200.000;

- d. 1,57% van de bouwkosten over het deel van de bouwkosten tussen de € 200.000 en € 2.500.000; en
- e. 1,61% van de bouwkosten over het deel van de bouwkosten tussen de € 2.500.000 en elk bedrag daarboven.

Vooraf bij grote infrastructurele bouwwerken kunnen de bouwkosten zo hoog zijn dat de toepassing van zelfs een degressieve tariefstelling ertoe leidt dat het legesbedrag in geen verhouding staat tot de te verrichten werkzaamheden. Gelet hierop en gelet op de maatschappelijke discussie rond de 'bouwleges', hebben wij gekozen voor een maximumtarief. Een andere optie is om voor bijvoorbeeld civieltechnische werken een afzonderlijk tarief op te nemen. Daartoe zou, onder nummering van de bestaande tekst tot eerste lid, een tweede lid kunnen worden opgenomen, als volgt:

'2 In afwijking van het eerste lid bedraagt het tarief als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving betrekking heeft op een civieltechnisch werk, zoals een brug, tunnel, viaduct, sluis en dergelijke, [...] van de bouwkosten, met een maximum van € [...].'

Eventuele verhogingen van het tarief staan in paragraaf 2.11 Modaliteiten.

Artikel 2.6 Bouwactiviteit (ruimtelijk deel)

Dit artikel betreft de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in art. 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, Ow, in dit geval bestaande uit het bouwen, gebruiken of in stand houden van een bouwwerk. De vergunningplicht geldt als de gemeente in het omgevingsplan een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten verplicht stelt om de ruimtelijke toets te kunnen doen. Tot 2030 geldt overgangsrecht. Artikel 22.26 van de bruidsschat zoals opgenomen in artikel 7.1 lbOw bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken (binnenplanse vergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken). In artikel 22.27 van de bruidsschat staan de vergunningvrije gevallen. In artikel 22.28 staan afwijkende regels voor cultureel erfgoed. In artikel 22.29 staan beoordelingsregels. Die beoordelingsregels hebben ertoe geleid dat wij verhogingen hebben opgenomen in onderdeel a. Gaat de gemeente zelf een regeling treffen in het omgevingsplan, dan is dit overgangsrecht niet meer van toepassing en behoeven de tariefbepalingen aanpassing.

Onderdeel a.1 bevat een tariefverhoging voor de welstandstoets voor zover daarvoor niet de gemeentelijke adviescommissie bedoeld in de [**Verordening op de gemeentelijke adviescommissie**] hoeft te worden bevestigd (dan is namelijk artikel 2.48, eerste lid, onder b, van de tarieventabel van toepassing). De gemeente neemt a.1 over als zij een tariefstelling wil en zo ja, dan moet zij kiezen of het overgangsrecht van toepassing is of een eigen regeling. Geldt een eigen regeling in het omgevingsplan, dan geldt de verwijzing naar artikel 4.19 Ow in samenhang met die eigen regeling, Is het overgangsrecht van toepassing, dan geldt de verwijzing naar artikel 22.29 van de bruidsschat.

Onderdeel a.2 bevat een tariefverhoging als moet worden beoordeeld of de bouwactiviteit in overeenstemming is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen

aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet.:

Onderdeel a.3 bevat een tariefverhoging als moet worden beoordeeld of de bouwactiviteit in overeenstemming is met een voorbereidingsbesluit of aanwijzing als beschermd stads- en dorpsgezicht als bedoeld in artikel 22.33, tweede lid, van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Onderdeel a.4 bevat een tariefverhoging als moet worden beoordeeld of de bouwactiviteit plaatsvindt op een bodemgevoelige locatie als bedoeld in artikel 22.30 van de bruidsschat

In de onderdelen b en c hebben wij een tariefverhogingen opgenomen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken, waarbij de tariefstelling een in te vullen percentage van de bouwkosten is.

Onderdeel b betreft het geval dat de bouwactiviteit in het omgevingsplan verboden is, maar toch wenselijk is dat deze wordt toegestaan.

Onderdeel c betreft het geval dat het omgevingsplan geen regeling kent, maar het toch wenselijk is de bouwactiviteit toe te staan omdat dit bijdraagt aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Artikel 2.7 Slopen van een bouwwerk

De gemeente kan op grond van artikel 3.3, aanhef en onder b, en 3.38, derde lid, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening in het bestemmingsplan of in de beheersverordening bepaald hebben dat een omgevingsvergunning om bouwwerken te slopen alleen wordt verleend als vervangende bouw plaatsvindt om gaten in de bebouwing te voorkomen. Het bestemmingsplan of de beheersverordening maken deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, eerste lid, onder a, Ow. Blijkens artikel 22.277 van de bruidsschat (artikel 7.1 lbOw) kan het op grond van een regel in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, eerste lid, onder a, Ow, verboden zijn zonder omgevingsvergunning een sloopactiviteit te verrichten. Voor een aanvraag die hier betrekking op heeft, is in artikel 2.7 een tariefbepaling opgenomen. Zie voor de beoordelingsregel artikel 22.279 en voor het aanvraagvereiste artikel 22.285 van de bruidsschat.

Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed

In deze paragraaf zijn de bestaande tariefbepalingen zoveel mogelijk gehandhaafd. De formulering is wel anders.

Artikel 2.8 Monumenten

Eerste lid

De tariefbepaling betreft de aanvraag om een omgevingsvergunning voor:

- a. het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument;
- b. het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

De omschrijving van het eerste lid is grotendeels ontleend aan artikel 2.8 Bbl.

In bijlage I, onder A, bij het Bbl staan de volgende definities:

gemeentelijk monument: monument of archeologisch monument waaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven;

provinciaal monument: monument of archeologisch monument waaraan in het omgevingsplan of de omgevingsverordening de functie-aanduiding provinciaal monument is gegeven;

voorbeschermde gemeentelijk monument: monument of archeologisch monument waarvoor het omgevingsplan een voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven;

voorbeschermde provinciaal monument: monument of archeologisch monument waarvoor het omgevingsplan of de omgevingsverordening een voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan of de omgevingsverordening de functie-aanduiding provinciaal monument te geven.

In de bijlage bij de Ow staat een definitie van rijksmonumentenactiviteit:

rijksmonumentenactiviteit: activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermde rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

De vergunningplicht voor rijksmonumenten was gebaseerd op artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel f, Wabo en is voortaan gebaseerd op artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, Ow. Gemeenten en provincies konden in verordeningen ook vergunningplichten koppelen aan monumenten. De vergunningen golden als omgevingsvergunning op grond van artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder b, Wabo. Op grond van het overgangsrecht van artikel 22.8 Ow in samenhang met artikel 2.1a Ob geldt de vergunning op grond van de gemeentelijke (erfgoed)verordening als omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit totdat een regeling in het omgevingsplan is getroffen. Het overgangsrecht geldt tot uiterlijk 2030. Provincies moeten het regelen in hun omgevingsverordening.

Tweede lid

In artikel 22.288 en 22.289 van de bruidsschat zijn afzonderlijke indieningsvereisten opgenomen voor een omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument voor zover het gaat om een archeologisch monument. De beoordeling daarvan leidt tot meer werk, hetgeen een verhoging rechtvaardigt.

Derde lid

Het derde lid bevat overgangsrecht en is ontleend aan artikel 8.1 Bbl en artikel 22.2 van de bruidsschat (artikel 7.1 IbOw).

Artikel 2.9 Beschermde stads- of dorpsgezicht

Voor het slopen van bouwwerken binnen stads- of dorpsgezichten is een omgevingsvergunning vereist. Dit kan (al) geregeld zijn in de provinciale omgevingsverordening of het nieuwe deel van het gemeentelijke omgevingsplan. Of het is nog geregeld in een gemeentelijke (erfgoed)verordening (het is onder het tot 2022 geldende recht dan een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, Wabo). In het laatste geval geldt tot uiterlijk 2030 het

eerdergenoemde overgangsrecht van artikel 22.8 Ow in samenhang met artikel 2.1a Ob. De gemeente moet in de tariefbepaling kiezen voor de verwijzing naar de regeling zoals die in de gemeente geldt. Ook hier hebben wij gekozen voor een vast tarief.

Het tweede lid bevat overgangsrecht, waarvan de tekst is ontleend aan artikel 8.2 Bbl.

Artikel 2.10 Overig cultureel erfgoed en werelderfgoed

Paragraaf 5.1.5.5 Bkl bevat instructieregels over cultureel erfgoed en werelderfgoed voor het omgevingsplan. Hieraan kan bijvoorbeeld worden voldaan door het opnemen van een vergunningenstelsel in het omgevingsplan op grond waarvan het verboden is om met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verboden is om zonder omgevingsvergunning een bepaalde activiteit te verrichten.

Definities in de bijlage bij de Ow:

cultureel erfgoed: monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en, voor zover dat voorwerp is of kan zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan, ander cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;

werelderfgoed: op het grondgebied van Nederland gelegen cultureel en natuurlijk erfgoed dat op grond van het werelderfgoedverdrag is opgenomen in de Lijst van het Werelderfgoed.

Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten

De bijlage bij de Ow geeft de volgende omschrijving van milieubelastende activiteit:

milieubelastende activiteit: die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit.

We korten 'milieubelastende activiteit(en)' af tot 'mba'.

Het heffen van leges voor mba is een nieuwe mogelijkheid. Het is een kunnen, niet een moeten. Onder het regime van de Wabo was het niet mogelijk om leges te heffen voor een aanvraag om een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) en voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor milieu-inrichtingen. De legesvrijstellingen waren geregeld in artikel 4:10 van het Besluit omgevingsrecht (voor aanvraag OBM) en artikel 2.9a van de Wabo (voor aanvraag omgevingsvergunning milieu-inrichting). Onder de Omgevingswet is legesheffing wel mogelijk. In deze paragraaf zijn hiervoor tariefbepalingen opgenomen. De tariefstelling is aan de gemeenten zelf. Het gaat niet langer om de milieu-inrichting als zodanig, maar om de activiteiten die milieubelastend en eventueel vergunningplichtig zijn. Alleen voor complexe bedrijven geldt nog een integrale vergunningplicht, maar daarvoor zijn gedeputeerde staten bevoegd gezag.

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, Ow is het verboden om zonder omgevingsvergunning een mba te verrichten voor zover het gaat om een bij amvb aangewezen geval. Die amvb is het lbOw (voor OBM) en het Bal (voor andere mba). Regels over mba zijn te vinden in afdeling 22.3 van de bruidsschat (artikel 7.1 lbOw). In paragraaf 22.3.26 van die afdeling

staan vergunningplichten (zie de toelichting op artikel 2.11 van de tarieventabel). Dit is overgangsrecht.

Andere regels over mba's staan in het Bal. Hoofdstuk 3 daarvan bevat algemene voorschriften en vergunningplichten (zie de toelichting op de artikelen 2.12 t/m 2.18).

Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit

Voor de omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM; artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wabo in samenhang met artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht) geldt op grond van het overgangsrecht (de 'bruidsschat') nog een vergunningplicht totdat de gemeente zelf iets in het omgevingsplan geregeld heeft (vóór 2030). Dat kan natuurlijk een voortzetting van de vergunningplicht zijn, maar dat hoeft niet. Er kunnen in plaats daarvan ook algemene regels worden gesteld met eventueel een meldingsplicht.

In de tekst van de tariefbepaling moet tot uitdrukking komen waar de vergunningplicht is geregeld. Mogelijk is dit zowel het omgevingsplan (nieuwe deel) als de bruidsschat die vergunningplichten bevat voor verschillende milieubelastende activiteiten.

In paragraaf 22.3.26 van de bruidsschat (artikel 7.1 lbOw) staan de vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels voor een aanvraag omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten. Die paragraaf is niet van toepassing op milieubelastende activiteiten die al vergunningplichtig zijn op grond van hoofdstuk 3 van het Bal (zie daarvoor de artikelen 2.12 tot en met 2.18 van de tarieventabel). De bruidsschat maakt deel uit van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Het betreft dus omgevingsplanactiviteiten.

Wij hebben gekozen voor een vast tarief voor alle in paragraaf 22.3.26 van de bruidsschat genoemde omgevingsvergunningen.

Als variant voor een vast tarief hebben wij de verschillende in die paragraaf genoemde omgevingsvergunningen apart benoemd. De gemeente zou voor die variant kunnen kiezen als de kosten van behandeling van aanvragen om een omgevingsvergunning voor deze activiteiten erg verschillend zijn.

De vergunningplichten in paragraaf 22.3.26 van de bruidsschat betreffen:

- omgevingsvergunning verwerken polyesterhars (artikel 22.259);
- omgevingsvergunning installeren gesloten bodemenergiesysteem (artikel 22.260);
- omgevingsvergunning kweken maden van vliegende insecten (artikel 22.261);
- omgevingsvergunning opslaan propaan of propeen (artikel 22.262);
- omgevingsvergunning tanken met LPG (artikel 22.263);
- omgevingsvergunning antihagelkanonnen (artikel 22.264);
- omgevingsvergunning biologische agens (artikel 22.265);
- omgevingsvergunning genetisch gemodificeerde organismen (artikel 22.266);
- omgevingsvergunning opslaan dierlijke meststoffen (artikel 22.267);
- vangnetvergunning lozen in de bodem (artikel 22.268);
- vangnetvergunning lozen in schoonwaterriool (artikel 22.269).

Voor een toelichting verwijzen wij naar de toelichting op deze artikelen in de bruidsschat (lbOw).

Artikel 2.12 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)

Artikel 2.13 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)

Artikel 2.14 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)

Artikel 2.15 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)

Artikel 2.16 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)

Artikel 2.17 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit activiteiten leefomgeving)

Artikel 2.18 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)

De artikelen 2.12 tot en met 2.18 voegen wij voor de toelichting samen.

Hoofdstuk 3 van het Bal benoemt de mba en de vergunningplichtige gevallen daarvan. Het is veelomvattend. Te veel om allemaal afzonderlijk in een tariefbepaling te benoemen. Daarom is in de artikelen gekozen voor een clustering die overeenkomt met de sectorale rubricering (bedrijfstakken) in afdelingen in hoofdstuk 3 van het Bal. Die clustering heeft geleid tot de artikelen 2.12 tot en met 2.18. In deze tariefbepalingen zijn de paragrafen uit die afdelingen van hoofdstuk 3 van het Bal genoemd waarin vergunningplichten voor mba staan. Omdat dat in veel gevallen meerdere mba betreft, is gekozen voor een tariefstelling afhankelijk van het aantal mba waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft:

- Afdeling 3.2 Bal (bedrijfstakken overstijgend): ca. 35 mba – art. 2.12 tarieventabel: differentiatie naar aantal (5 tariefklassen). Variant naar uurtarief met begrotingsconstructie.
- Afdeling 3.4 Bal (nutssector en industrie): ca. 34 mba – art. 2.13 tarieventabel: differentiatie naar aantal (5 tariefklassen). Variant naar uurtarief met begrotingsconstructie.
- Afdeling 3.5 Bal (afvalbeheer): ca. 18 mba – art. 2.14 tarieventabel: differentiatie naar aantal (5 tariefklassen). Variant naar uurtarief met begrotingsconstructie.
- Afdeling 3.6 Bal (Agrarische sector): ca. 10 mba, maar als je de verschillende diersoorten telt, dan ca. 20 mba – art. 2.15 tarieventabel: differentiatie naar aantal (4 tariefklassen). Variant naar uurtarief met begrotingsconstructie.
- Afdeling 3.7 Bal (dienstverlening, onderwijs en zorg): ca. 2 mba – art. 2.16 tarieventabel: tarief per activiteit, geen differentiatie. Ook geen variant naar uurtarief.
- Afdeling 3.8 Bal (transport, logistiek en de ondersteuning daarvan): ca. 21 mba – art. 2.17 tarieventabel: differentiatie naar aantal (5 tariefklassen). Variant naar uurtarief met begrotingsconstructie.
- Afdeling 3.9 Bal (sport en recreatie): ca. 1 mba – art. 2.18 tarieventabel: tarief per activiteit, geen differentiatie. Ook geen variant naar uurtarief.

Voor andere afdelingen in hoofdstuk 3 van het Bal is de gemeente geen bevoegd gezag.

Artikel 2.19 Samenloop van dezelfde milieubelastende activiteit

Het kan voorkomen dat dezelfde mba bij verschillende vergunningplichtige categorieën waarop de aanvraag omgevingsvergunning betrekking heeft, wordt genoemd. Dit kan zich met name voordoen

bij toepassing van afdeling 3.8 (transport, logistiek en de ondersteuning daarvan) en afdeling 3.2 (bedrijfstakken overstijgend). Deze mba wordt dan slechts eenmaal in de heffing betrokken, naar het meest gunstige van toepassing zijnde tarief.

Voorbeeld 1

Artikel 3.269 en 3.286 Bal (transport, logistiek en de ondersteuning daarvan), vallend onder artikel 2.17 tarieventabel en de artikelen 3.16, 3.22, 3.25, 3.28, 3.31, 3.34 en 3.37 Bal (bedrijfstakken overstijgend), vallend onder artikel 2.12 tarieventabel.

Voorbeeld 2

Binnen afvalbeheer (artikel 2.14 tarieventabel): artikel 3.153 (autodemontagebedrijf en tweewielerdemontagebedrijf) en artikel 3.164 (metaalrecyclingbedrijf) Bal.

Voorbeeld 3

In paragraaf 3.8.2 Bal (brandstoffenhandel en tankopslagbedrijf) of paragraaf 3.8.6 Bal (opslag- en transportbedrijf, groothandel en containerterminal) wordt bij de vergunningplichtige mba een link gelegd met mba in afdeling 3.2 (bedrijfstakken overstijgend) over de opslag van gevaarlijke stoffen.

Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten

Artikelen 2.20 Lozingsactiviteiten niet afkomstig van een milieubelastende activiteit

Artikelen 2.21 Lozingsactiviteiten niet afkomstig van een milieubelastende activiteit

De artikelen 2.20 en 2.21 voegen wij voor de toelichting samen.

De bijlage bij de Omgevingswet geeft de volgende definitie van lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam: activiteit, niet zijnde een stortingsactiviteit op zee, inhoudende het brengen van stoffen, warmte of water direct op een oppervlaktewaterlichaam, voor zover het gaat om de gevolgen van die stoffen of warmte of dat water voor het watersysteem.

Artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, Ow verbiedt het om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit te verrichten op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk, voor zover het gaat om een bij amvb aangewezen geval. In de verschillende paragrafen van hoofdstuk 3 van het Bal staan ook vergunningplichtige lozingsactiviteiten.

Het waterschap is bevoegd gezag voor lozing op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het waterschap en op een zuiveringstechnisch werk, het rijk voor rijkswater. Daarmee zijn de meeste vergunningplichtige lozingsactiviteiten geregeld. Niet uit te sluiten valt dat lozingen ook op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij de gemeente plaatsvinden. Voor die gevallen is in de artikelen 2.20 en 2.21 een tariefbepaling opgenomen. Er is onderscheid gemaakt tussen lozingen niet afkomstig van mba en lozingen afkomstig van mba. Voor de laatste bevat hoofdstuk 3 van het Bal vergunningplichten.

Paragraaf 2.7 Overige activiteiten

De meeste van de in deze paragraaf opgenomen tariefbepalingen zijn bestaande tariefbepalingen, aangepast aan de Ow en het overgangsrecht. Veel van de hier opgenomen vergunningsregels uit een gemeentelijke verordening, doorgaans de APV, zijn op grond van artikel 2.2, eerste lid, Wabo aangemerkt als verbod om zonder omgevingsvergunning de activiteit te verrichten (aanleg of veranderen weg, uitweg, alarminstallatie, kappen, handelsreclame, opslag roerende zaken). Of in

de gemeentelijke verordening is voor de activiteit bij de omgevingsvergunning aangehaakt op grond van artikel 2.2, tweede lid, Wabo. Voor deze vergunningstelsels geldt het overgangsrecht bedoeld in artikel 22.8 Ow in samenhang met artikel 2.1a Ob: de regels worden aangemerkt als verbod om de activiteit te verrichten zonder omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dit overgangsrecht is van toepassing tot uiterlijk eind 2029 en geldt niet meer als de gemeente het vergunningstelsel in het nieuwe deel van het omgevingsplan heeft opgenomen.

Voor zover de in de gemeentelijke verordening geregelde vergunning niet valt onder artikel 2.2 Wabo, geldt niet het overgangsrecht van artikel 22.8 Ow, maar dat van artikel 22.4 Ow waarin artikel 122 Gemeentewet gedurende de overgangsfase buiten toepassing blijft. Dat betekent dat gemeentelijke verordeningen niet van rechtswege vervallen door de Omgevingswet.

Voor zover de in de gemeentelijke verordening geregelde vergunning niet valt onder artikel 2.2 Wabo, hoort deze niet in hoofdstuk 2 van de tarieventabel thuis zolang de gemeente deze niet in het nieuwe deel van het omgevingsplan heeft opgenomen. Het is dan namelijk geen omgevingsvergunning.

Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de standplaatsvergunning in artikel 2.31. In de model-APV is niet aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Dan hoort de tariefbepaling in hoofdstuk 3 van de tarieventabel (zie artikel 3.10). Daarom hebben wij beide bepalingen als facultatief opgenomen. Uit een ervan kan de gemeente kiezen, afhankelijk van de eigen regeling in de APV of het omgevingsplan.

De VNG heeft twee staalkaarten voor het omgevingsplan gepubliceerd die betrekking hebben op verordeningen:

- [Staalkaart 'Integratie verordeningen in omgevingsplan, deel I'](#)
- [Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'](#)

Hierin zijn een aantal bepalingen uit de APV verwerkt in het omgevingsplan.

Toegevoegde tariefbepalingen::

- Artikel 2.22 Vergunning omgevingsplanactiviteit opbreken en graven
- Artikel 2.23 Vergunning omgevingsplanactiviteit overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde
- Artikel 2.24 Plaatsen van voorwerpen op of aan de weg
- [*Artikel 2.31 Standplaatsen*]

Wijziging bestaande tariefbepalingen:

- Artikel 2.25 Aanleggen of veranderen weg (uitvoeren van een werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid)
- Artikel 2.26 Uitweg/uitrit
- Artikel 2.27 Alarminstallatie
- Artikel 2.28 Kappen van bomen of vellen van houtopstanden
- Artikel 2.29 Reclame (was: handelsreclame)
- Artikel 2.30 Opslag van roerende zaken

Voor zover de vergunningen in de APV of een andere gemeentelijke verordening stonden waarbij sprake was van een omgevingsvergunning, hebben wij twee varianten opgenomen.

Variante 1 betreft dan de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt (tot uiterlijk eind 2029).

Variante 2 betreft de nieuwe gemeentelijke regeling in het omgevingsplan.

Artikel 2.22 Opbreken en graven

Zie de algemene toelichting op paragraaf 2.7.

De Model-APV bevat hierover geen vergunningplicht. Daarom kent de modelverordening leges '2021' hier geen tariefbepaling voor. Wij hebben deze tariefbepaling opgenomen omdat voor deze activiteit vergunningplichten zijn opgenomen in het omgevingsplan van de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'.

Eerste lid: zie het voorbeeldartikel 5.7, eerste lid, in deze staalkaart.

Tweede lid: zie het voorbeeldartikel 5.7, tweede lid, in deze staalkaart.

Derde lid: zie het voorbeeldartikel 5.16 in deze staalkaart.

Vierde lid: zie het voorbeeldartikel 5.19 in deze staalkaart.

Vijfde lid: zie het voorbeeldartikel 5.22 in deze staalkaart.

Als een gemeente hiervoor wel een vergunningplicht in de APV heeft staan, geldt dezelfde situatie als in bovenstaand kader voor de standplaatsvergunning is aangegeven.

Artikel 2.23 Overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde

Zie de algemene toelichting op paragraaf 2.7.

Wij hebben deze tariefbepaling opgenomen omdat voor deze activiteiten een vergunningplicht is opgenomen in het voorbeeldartikel 5.30 van het omgevingsplan in de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'. Zie die staalkaart voor een toelichting op de activiteiten.

Artikel 2.24 Plaatsen van voorwerpen op [of aan] de weg

In de modelverordening leges '2021' kent deze bepaling niet omdat niet alle APV-vergunningen in de tarieventabel zijn benoemd. Wij hebben deze tariefbepaling opgenomen omdat voor deze activiteit bij wijze van voorbeeld een vergunningplicht is opgenomen in de Staalkaart 'Integratie verordeningen in omgevingsplan, deel I'.

Variante 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. In artikel 2:10 Model-APV is bij de omgevingsvergunning aangehaakt.

Hiervoor geldt dus het overgangsrecht bedoeld in artikel 22.8 Ow in samenhang met artikel 2.1a

Ob: de vergunningsregeling wordt aangemerkt als verbod om de activiteit te verrichten zonder omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

Variante 2 betreft de nieuwe gemeentelijke regeling in het omgevingsplan. Zie het voorbeeldartikel 5.7 van het omgevingsplan in de Staalkaart 'Integratie verordeningen in omgevingsplan, deel I'

Artikel 2.25 Aanleggen of veranderen weg (uitvoeren van een werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid)

Zie de toelichting op onderdeel 2.3.8 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'.

Variante 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor eerder genoemd overgangsrecht geldt. De vergunningplicht is geregeld in artikel 2:11 Model-APV.

Zie artikel 22.278 (specifieke beoordelingsregel) en artikel 22.284 (aanvraagvereisten) van de bruidsschat (artikel 7.1 IbOw).

Variante 2 betreft de nieuwe gemeentelijke regeling in het omgevingsplan.

Artikel 2.26 Uitweg/uitrit

Zie de toelichting op onderdeel 2.3.9 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'. Variante 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.297 van de bruidsschat (artikel 7.1 IbOw).

Variante 2 betreft de nieuwe gemeentelijke regeling in het omgevingsplan. Zie het voorbeeldartikel 5.15 van het omgevingsplan in de Staalkaart 'Integratie verordeningen in omgevingsplan, deel 1'.

Artikel 2.27 Alarminstallatie

Zie onderdeel 2.3.9A in de toelichting op de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'. Deze tariefbepaling was niet in de tarieventabel zelf opgenomen omdat de Model-APV hiervoor geen vergunningplicht kent.

Variante 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.298 van de bruidsschat (artikel 7.1 IbOw).

Variante 2 betreft de nieuwe regeling in het omgevingsplan.

Artikel 2.28 Kappen van bomen of vellen van houtopstanden

Zie de toelichting op onderdeel 2.3.10 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'. De titel is aangepast in verband met de definities die de bijlage bij de Ow geeft van 'velen' en van 'houtopstanden' ten opzichte van die in de Model-APV.

Bijlage bij Ow:

velen: rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben;

houtopstand: zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend.

Artikel 4:10 Model-APV bevat andere definities, met name van houtopstand: 'hakhout, een houtwal of een of meer bomen'. Een houtopstand kan dus voor de Model-APV ook één boom betreffen. Onder vellen wordt in de Model-APV mede verstaan: rooien, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van houtopstand ten gevolge kunnen hebben.

Variante 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening (bomenverordening) waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. De vergunningplicht is geregeld in artikel 4:11 Model-APV. Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.299 van de bruidsschat (artikel 7.1 IbOw).

Variante 2 betreft de nieuwe regeling in het omgevingsplan. We hebben de term 'kappen' in de tariefbepaling opgenomen, omdat die activiteit één boom kan betreffen. Zie het voorbeeldartikel 5.28 van de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel I'.

Artikel 2.29 Reclame

Zie onderdeel 2.3.10A in de toelichting op de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'. Deze tariefbepaling was niet in de tarieventabel zelf opgenomen omdat de Model-APV hiervoor

geen vergunningplicht kent. De titel 'handelsreclame' (zie artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder h, Wabo) hebben we gewijzigd in 'reclame' in verband met het voorbeeldartikel 5.49 van het omgevingsplan in de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'.

Variante 1 betreft de gemeentelijke regeling voor handelsreclame in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.300 van de bruidsschat (artikel 7.1 IbOw).

Variante 2 betreft de nieuwe regeling in het omgevingsplan. Zie het voorbeeldartikel 5.49 van het omgevingsplan in de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'.

Artikel 2.30 Opslag van roerende zaken

Zie de toelichting op onderdeel 2.3.11 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'.

Variante 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. De vergunningplicht staat in artikel 2:10, vijfde lid, Model-APV. Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.301 van de bruidsschat (artikel 7.1 IbOw).

Variante 2 betreft de nieuwe regeling in het omgevingsplan.

[Artikel 2.31 Standplaatsen]

Dit artikel is als facultatieve bepaling opgenomen. Zie het kader in de inleidende toelichting op deze paragraaf. In artikel 5:18 model-APV is niet aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Dan hoort de tariefbepaling in hoofdstuk 3 van de tarieventabel (zie artikel 3.10). Daarom hebben wij beide tariefbepalingen als facultatief opgenomen. Uit een ervan kan de gemeente kiezen, afhankelijk van de eigen regeling in de APV of het omgevingsplan.

Variante 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt voor zover sprake is van een 'aangehaakte' omgevingsvergunning. Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.301 van de bruidsschat (artikel 7.1 IbOw).

Variante 2 betreft de nieuwe regeling in het omgevingsplan. Zie het voorbeeldartikel 5.43 van het omgevingsplan in de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'.

Artikel 2.32 Andere activiteiten

Dit is een vangnetbepaling. De hierin opgenomen tariefbepaling geldt voor niet benoemde en onvoorzene gevallen. Wij hebben twee varianten opgenomen. Natuurlijk zijn andere tariefstellingen of een combinatie van beide varianten ook mogelijk.

Variant 1

Onderdeel a ziet op in de tarieventabel niet benoemde activiteiten die op grond van artikel 5.1 Ow vergunningplichtig kunnen zijn, uitgezonderd de activiteiten waarvoor een vergunningplicht geldt waarop artikel 2.2 Wabo van toepassing is. Het gaat dan met name om 'aangehaakte' omgevingsvergunningen als bedoeld in het tweede lid van dat artikel. Deze worden op grond van artikel 22.8 Ow in samenhang met artikel 2.1a Ob aangemerkt als omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit. De omgevingsvergunningen waarop het eerste lid van artikel 2.2 Wabo ziet, zijn in de voorgaande artikelen van deze paragraaf en in paragraaf 2.4 (Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed) van een tariefbepaling voorzien.

Onderdeel b ziet op deze omgevingsplanactiviteiten waarvoor in een gemeentelijke verordening bij de omgevingsvergunning is aangehaakt, voor zover deze niet expliciet in de tarieventabel zijn benoemd.

Variant 1

Variant 2 maakt geen onderscheid tussen activiteiten. Er geldt een vast bedrag, dat in voorkomend geval kan worden verhoogd met een vooraf kennisgegeven bedrag. Hiervoor geldt de zgn. begrotingsconstructie.

Paragraaf 2.8 Maatwerkvoorschriften

In deze paragraaf zijn de tarieven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om maatwerkvoorschriften, als uitwerking van het belastbare feit in artikel 2.2, aanhef en onder c, van de tarieventabel. Deze tariefbepalingen zijn alleen van toepassing als geen sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning (zie artikel 2.3, vijfde lid, van de tarieventabel). We hebben de tariefbepalingen gesplitst in bouwactiviteiten, mba en overige activiteiten. De tariefstelling geldt per te stellen maatwerkvoorschrift. Een andere tariefstelling is vanzelfsprekend mogelijk.

De basis voor het stellen van maatwerkvoorschriften staat in artikel 4.5 Ow. Met een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit. Het stellen van maatwerkvoorschriften kan uitsluitend als dat in het omgevingsplan, de (provinciale) omgevingsverordening, de waterschapsverordening of de rijksregels is bepaald. Het bevoegd gezag neemt het maatwerkvoorschrift meestal op in een apart maatwerkbesluit. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning nodig is, dan staat het maatwerk in een vergunningvoorschrift. Het vaststellen van een maatwerkvoorschrift zal vaak op verzoek van de initiatiefnemer gebeuren. Het maatwerkvoorschrift geldt alleen voor degene aan wie het maatwerkbesluit is gericht. Dit is degene die de activiteiten wil uitvoeren.

Een voorbeeld van een maatwerkvoorschrift is wanneer een bedrijf in een bijzonder geval toestemming krijgt om meer koelwater te lozen dan algemeen is toegestaan.

Een ander voorbeeld is een extra voorschrift voor een bedrijf vanwege geluidhinder in de omgeving.

(Bron: <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/instrumenten/maatwerkvoorschrift/>.)

Zie ook: Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, memorie van toelichting Ow, pag. 470-471, en Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, memorie van toelichting lwOw, pag. 160-161.

Artikel 2.33 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten

De tariefbepaling is ontleend aan artikel 14.9 Or, waarin een tarief staat dat de minister in rekening brengt.

Artikel 2.34 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten

De tariefbepaling is ontleend aan artikel 14.25 Or, waarin tarieven staan die de minister als bevoegd gezag in rekening brengt bij bepaalde mba. Daar is gekozen voor tariefklassen, afhankelijk van het aantal mba. In de Or komen nog meer tariefstellingen voor die op maatwerkvoorschriften voor andere mba betrekking hebben. Wij hebben gekozen voor een generieke regeling voor maatwerkvoorschriften voor mba, dus ongeacht welke mba het betreft. Een andere keuze is natuurlijk mogelijk. In het eerste lid, onderdelen b tot en met e, hebben wij bepaald dat artikel 2.3, tweede lid, van de tarieventabel geen toepassing vindt. Daarin is namelijk bepaald dat het tarief de som is van de leges voor elke activiteit afzonderlijk.

Voor maatwerkvoorschriften die afwijken van de hoofdstukken 2 tot en met 5 van het Bal geldt een extra procedurevoorschrift: het bevoegd gezag moet kennis geven van het maatwerkvoorschrift in de bladen of op een andere geschikte manier. (artikel 10.20 Ob). Onder de Wet elektronische publicaties (inwerkingtreding 1 juli 2021) zal dat anders worden.

Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten

Een vangnetartikel voor het geval er voor andere activiteiten op verzoek maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld.

Paragraaf 2.9 Gelijkwaardigheid

Artikel 2.36 Gelijkwaardige maatregel

Dit artikel bevat de tariefbepalingen voor het in behandeling nemen van een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel, als uitwerking van het belastbare feit in artikel 2.2, aanhef en onder d, van de tarieventabel. Deze tariefbepalingen zijn alleen van toepassing als geen sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning (zie artikel 2.3, vijfde lid, van de tarieventabel). Wij hebben gekozen voor afzonderlijke tariefbepalingen voor een gelijkwaardige maatregel bij bouwactiviteiten, cultureel erfgoed, mba en overige activiteiten, en voor een tariefstelling per uur. Hierop is de zgn. begrotingsconstructie van toepassing.

De basis voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel staat in artikel 4.7 Ow. De memorie van toelichting op de Ow vermeldt: "Als een initiatiefnemer voldoet aan de bepalingen die in algemene regels zijn opgenomen, mag hij ervan uitgaan dat zijn initiatief voor de daarin gereguleerde aspecten past binnen het wettelijk kader voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Afhankelijk van de manier waarop een bepaling is geformuleerd, zijn er maatregelen denkbaar, waarmee hetzelfde resultaat wordt bereikt. Voor zowel de decentrale algemene regels als de rijksregels bepaalt het wetsvoorstel dat het gebruik van gelijkwaardige maatregelen mogelijk is, tenzij dat in de algemene regels is uitgesloten. De initiatiefnemer moet de gelijkwaardigheid van een maatregel aantonen. Uitgangspunt is dat het bevoegd gezag de gelijkwaardigheid voorafgaand aan de toepassing van een alternatief toetst, uitmondend in een beschikking. In de algemene regels kan in afwijking daarvan worden bepaald, dat voorafgaande toestemming niet is vereist. In dat geval kan zo nodig worden bepaald, dat wel een voorafgaande melding moet worden gedaan bij toepassing van een gelijkwaardige maatregel." (Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, pag. 144).

Voor die melding is geen legesheffing mogelijk, voor de toestemming wel, want daarbij is sprake van dienstverlening.

Paragraaf 2.10 Overige tarieven

Artikel 2.37 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit

Artikel 10.23, tweede lid, Ow bepaalt dat als de in de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit die betrekking heeft op een tijdelijk bouwwerk bepaalde termijn korter is dan vijftien jaar, deze termijn kan worden verlengd tot ten hoogste vijftien jaar. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag daartoe, is in artikel 2.37 een tariefbepaling opgenomen. Artikel 14.10 Or kent eenzelfde tariefbepaling voor de minister als bevoegd gezag.

Op grond van artikel 10.23, eerste lid, Ow moet de vergunninghouder na het verstrijken van een bij de omgevingsvergunning gestelde termijn van ten hoogste vijftien jaar, de voor de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hebben hersteld.

Artikel 2.38 Wijzigen omgevingsvergunning

In hoofdstuk 14 Or staan de tarieven die het Rijk toepast voor het in behandeling nemen van aanvragen om een omgevingsvergunning voor diverse activiteiten. In die bepalingen staat ook steeds dat het (doorgaans vaste) tarief van overeenkomstige toepassing is op een aanvraag om wijziging

van de omgevingsvergunning. Wij hebben gekozen voor een generieke bepaling voor alle activiteiten. Het wijzigen van een omgevingsvergunning komt neer op het opnieuw aanvragen van een omgevingsvergunning. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een omgevingsvergunning is daarom hetzelfde tarief verschuldigd als voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor dezelfde activiteit.

Artikel 2.39 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning

Artikel 13.1a Ow noemt het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning als (belastbaar) feit waarvoor rechten (leges) kunnen worden geheven. Daarvoor is hier een tariefbepaling opgenomen.

Artikel 2.40 Intrekken omgevingsvergunning

Artikel 13.1a Ow noemt het in behandeling nemen van een aanvraag om intrekking van een omgevingsvergunning als (belastbaar) feit waarvoor rechten (leges) kunnen worden geheven. Daarvoor is hier een tariefbepaling opgenomen.

Artikel 2.41 Beoordeling aanvullende gegevens

In de modelverordening leges '2021' staat deze tariefstelling bij de bouwactiviteiten (onderdeel 2.3.1.5). Die specificatie is in dit werkmodel losgelaten. Het tarief geldt daarom in voorkomend geval voor alle activiteiten. Is een aanvraag onvolledig, ook na geboden herstellmogelijkheid, dan kan deze buiten behandeling worden gesteld (artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht). Wij vinden het wel mogelijk om leges te heffen als tijdens de behandeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning aanvrager met aanvullende gegevens komt, die weer extra werkzaamheden met zich brengt.

Artikel 2.42 Beoordeling onderzoeksrapporten

Het komt voor dat een gemeente een onderzoeksrapport moet beoordelen zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit (bijvoorbeeld besluit tot het stellen van een maatwerkvoorschrift). Hiervoor is in dit artikel een tariefbepaling opgenomen. Het tarief is hetzelfde als het tarief voor het beoordelen van een rapport in het kader van een aanvraag om een omgevingsvergunning, zoals opgenomen in artikel 2.47.

Artikel 2.43 Niet genoemd besluit op aanvraag

Dit is een vangnetbepaling. Deze is alleen redactioneel gewijzigd. Zie onderdeel 2.10 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'.

Paragraaf 2.11 Modaliteiten

Artikel 2.44 Buitenplanse omgevingsplanactiviteit niet zijnde bouwactiviteit

Een omgevingsvergunning kan in beginsel voor elke buitenplanse omgevingsplanactiviteit worden verleend als dat in overeenstemming is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In artikel 2.6, aanhef en onderdelen b en c, is voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit een tariefstelling opgenomen. Voor de overige buitenplanse omgevingsplanactiviteiten hebben wij gekozen voor een algemene tariefsverhoging in artikel 2.44.

Artikel 2.45 Achteraf ingediende aanvraag

In de modelverordening leges '2021' staat deze tariefstelling bij de bouwactiviteiten (onderdeel 2.3.1.4). Die specificatie is in dit werkmodel losgelaten. Het tarief geldt daarom in voorkomend geval voor alle activiteiten.

De extra legesheffing voor een achteraf ingediende aanvraag om een omgevingsvergunning is van toepassing als er pas een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend nadat er al met de activiteit is begonnen. De gemeente kan de verhoging van het tarief rechtvaardigen vanuit het gevoerde beleid. Dan zijn de extra leges een financiële prikkel om voorafgaand aan het bouwen 'netjes' een omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit aan te vragen. Maatvoering is hierbij belangrijk. De extra leges mogen niet zo hoog zijn dat het strafkarakter gaat overheersen. Een verhoging van 10% met een absoluut maximum van € 1.000 valt naar onze mening binnen de redelijke grenzen.

Let op! Met de extra legesheffing kan de gemeente niet de kosten van extra werkzaamheden die niet in relatie staan tot de dienstverlening verhalen. De rechtvaardiging ziet niet op extra kosten, maar is puur gebaseerd op het gevoerde beleid ter zake en ziet op een andere verdeling van het verhaal van de reguliere kosten.

Overigens staat in artikel 5.6 Ow: "Het is verboden een bouwwerk of deel daarvan dat is gebouwd zonder de daarvoor vereiste omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit in stand te laten."

Artikel 2.46 Uitgebreide voorbereidingsprocedure

De uitgebreide voorbereidingsprocedure leidt tot extra leges. De reguliere procedure is 8 weken. Op verzoek of bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (als de raad dat bepaalt) en bij sommige mba is de uitgebreide voorbereidingsprocedure voorgeschreven. Er is een tariefdifferentiatie opgenomen voor mba en overige gevallen, omdat deze naar verwachting meer kosten met zich brengt. In hoofdstuk 14 Or waarin de tarieven staan die de minister als bevoegd gezag toepast, is het tarief voor mba hoger gesteld.

Artikel 2.47 Beoordeling onderzoeksrapporten

In dit artikel zijn zoveel mogelijk onderzoeksrapporten benoemd. Daarom is sprake van een uitbreiding ten opzichte van onderdeel 2.3.16 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'.

Artikel 2.48 Advies

Dit artikel betreft een verhoging van de leges in verband met adviezen van andere bestuursorganen of instanties die voor de behandeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning, maatwerkvoorschrift of ander besluit nodig zijn.

Vergelijk de onderdelen 2.3.1.2, 2.3.13 en 2.3.17 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'.

Op grond van artikel 16.15 Ow kunnen bij amvb, omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening bestuursorganen of andere instanties worden aangewezen die, in daarbij aangewezen gevallen, in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag of een ander bestuursorgaan advies uit te brengen over een aanvraag om een besluit op grond van de Ow, respectievelijk het omgevingsplan, de omgevingsverordening en de waterschapsverordening. Een bestuursorgaan of andere instantie wordt als adviseur aangewezen als dat wenselijk is vanwege:

- a. de deskundigheid van het bestuursorgaan of de instantie, of

b. de door het bestuursorgaan te behartigen belangen, gelet op de aan dat bestuursorgaan toegeede taken voor de fysieke leefomgeving.

In afdeling 4.2 Ob (de amvb) is dit adviesrecht uitgewerkt.

Advies van de gemeenteraad is nodig bij door hem aangewezen gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is (artikel 16.15a, aanhef en onder b, Ow en artikel 4.21 Ob).

De gemeentelijke adviescommissie bedoeld in artikel 17.9 Ow (nieuwe commissie die gemeenten vóór inwerkingtreding Ow moeten hebben) is adviseur bij:

1°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument,

2°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet (artikel 16.15a, aanhef en onder c, Ow en artikel 4.22 Ob).

Van die gemeentelijke adviescommissie kan een welstandsdeskundige lid zijn. Bij de tariefbepaling voor een bouwactiviteit (artikel 2.6, aanhef en onder a. aanhef en onder 1) staat ook een tarief voor een welstandstoets. Dat tarief is alleen van toepassing als de gemeentelijke adviescommissie niet wordt ingeschakeld. Artikel 2.48, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de tarieventabel is van toepassing voor een welstandsadvies van de gemeentelijke commissie. Voor overige adviezen van die commissie geldt onderdeel c.

Andere instanties die kunnen adviseren zijn bijvoorbeeld gedeputeerde staten, een minister of de Commissie voor de milieueffectrapportage (commissie MER). De kosten van deze adviezen worden aan de aanvrager vooraf kenbaar gemaakt via de zogenaamde begrotingsconstructie (eerste lid, onderdeel d, en tweede lid). De commissie MER hanteert eigen tarieven, soms vaste (hoge) bedragen, soms een uurtarief. Die tariefstellingen worden goedgekeurd door de minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Voor de adviezen gevolgd door een besluit over instemming, zie ook de toelichting op artikel 2.49 (Instemming).

Artikel 2.49 Instemming

Een besluit over instemming is vergelijkbaar met de verklaring van geen bedenkingen onder vigeur van de Wabo (zie onderdeel 2.3.18 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021').

In de gevallen dat de gemeenteraad adviseur is (zie artikel 2.48), is hij ook het bestuursorgaan dat een besluit over instemming neemt (artikel 16.16 Ow). Advies en besluit over instemming zijn volgorde- en zijn onderdeel van de aanvraagprocedure. De kosten daarvan worden via de tariefstelling in artikel 2.48, eerste lid, aanhef en onder a, en artikel 2.49, aanhef en onder a, doorberekend aan de aanvrager van de omgevingsvergunning of van een ander besluit op grond van de Ow. Zie ook onder NB.1.

Als een aanvraag om een omgevingsvergunning of ander besluit meerdere activiteiten omvat (meervoudige aanvraag), kunnen meerdere overheden betrokken zijn bij het behandelen van de aanvraag. Dat gebeurt via de figuur 'advies met instemming' aan het bevoegd gezag. Een bestuursorgaan dat onder de Ow een verzoek tot advies en instemming behandelt, kan daarvoor aan het bevoegd gezag kosten in rekening brengen. Dat gebeurt vooralsnog op basis van onderlinge afspraken. De wettelijke voorziening om kosten 'achter het loket' te verrekenen tussen overheden is nog in voorbereiding. Het lukt niet om dat vóór 1 januari 2022 te regelen. In deze aanstaande wettelijke regeling wordt gekozen voor verrekening via een betalingsbeschikking

(bestuursrechtelijke geldschuld in de zin van de Awb). De bedoeling is dat de geldsom die voor het besluit over instemming in rekening wordt gebracht gelijk is aan de rechten (leges) die het instemmende bestuursorgaan zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn. De verschuldigde geldsom is voor het bevoegd gezag een last ter zake van de aanvraag en kan worden doorberekend aan de aanvrager of degene voor wie die aanvraag wordt gedaan. Op deze manier kan de bestaande praktijk worden voortgezet dat voor besluiten over instemming (voorheen de verklaringen van geen bedenkingen) kosten kunnen worden verrekend tussen bestuursorganen, en dat het bevoegd gezag die kosten via de leges kan doorberekenen aan een initiatiefnemer.

NB.1. Een bestuursorgaan kan gevallen aanwijzen waarin instemming niet is vereist (artikel 16.16, derde lid, Ow). Bestuursorganen kunnen ook bij het uitbrengen van advies bepalen dat voor een besluit geen instemming nodig is (artikel 16.16, vierde lid, Ow). Dan is dus alleen artikel 2:48, eerste lid, aanhef en onder d, en tweede lid, van de tarieventabel van toepassing. Ook hiervoor wordt nog wettelijk geregeld dat de voor het advies in rekening te brengen kosten gelijk zijn aan de rechten (leges) die het adviserende bestuursorgaan zou heffen als het voor de activiteit waarvoor advies wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn. De begroting van kosten op basis van het tweede lid van artikel 2.48 komt dan dus op dat bedrag uit. Volgt op het advies wel instemming, dan blijft dit het maximum door te berekenen bedrag.

NB.2. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op meer dan een activiteit (meervoudige aanvraag) en het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag wordt voor een activiteit waarvoor hij geen bevoegd gezag zou zijn bij een enkelvoudige aanvraag voor die activiteit, is op grond van artikel 16.15 en 16.16 van de Omgevingswet advies en/of instemming nodig van een ander bestuursorgaan. Omdat het college bij een enkelvoudige aanvraag geen bevoegd gezag is voor de betreffende activiteit, is voor die enkelvoudige activiteit geen tarief opgenomen in de tarieventabel. Het instemmende bestuursorgaan kan wel kosten in rekening brengen bij het college (zie hierboven). Die kosten zijn gelijk aan het bedrag dat het instemmende bestuursorgaan als rechten zou heffen bij een enkelvoudige aanvraag voor die activiteit. De gemeente berekent die kosten op grond van artikel 2.49 door aan de aanvrager van de omgevingsvergunning.

NB.3. Stel er is sprake van een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning. Een buitenplanse omgevingsplanactiviteit maakt daarvan deel uit. Als een ander bestuursorgaan voor het behandelen van de meervoudige aanvraag bevoegd gezag is, heeft het college recht van 'advies en instemming'. Het college berekent dan aan het bevoegd gezag als kosten door de leges die hijzelf geheven zou hebben als sprake was van een enkelvoudige aanvraag om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

NB.4. Als in het onder NB.3 genoemde geval een geval betreft waarvoor de gemeenteraad adviseur is (zie artikel 16.15a Ow en artikel 4.21 Ob), is de gemeenteraad adviseur voor het college van burgemeester en wethouders voor het besluit over instemming (artikel 16.15a, onder b, 2, Ow en artikel 4.21, tweede lid, Ob). Het college berekent dan als kosten aan het bevoegd gezag door de leges die het zelf als bevoegd gezag geheven zou hebben voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit op grond van de tarieventabel: leges bouwactiviteit (artikel 2.5 en 2.6) +

evt. modaliteiten als beoordeling rapporten art. 2.47 + advies gemeenteraad (art. 2.48, eerste lid, onder a).

Paragraaf 2.12 Vermindering

Artikel 2.50 Vermindering na omgevingsoverleg

Dit strekking van dit artikel komt overeen met de vermindering die geregeld is in onderdeel 2.4.1 van de modelverordening leges '2021'. Er gelden wel aanvullende regels. Vanuit de praktijk is de wens geuit om een extra vermindering te kunnen geven ter stimulering van het omgevingsoverleg. Dat is in het artikel tot uitdrukking gebracht door de vermindering te bepalen op een percentage van de leges die voor het omgevingsoverleg verschuldigd waren. Bij stimulering van omgevingsoverleg is het percentage hoger dan 100, bijvoorbeeld 120%. Als die stimuleringsgedachte niet bestaat, kan een gemeente ook een lager percentage hanteren. Of natuurlijk gewoon 100%.

In het tweede lid zijn voorwaarden opgenomen waaraan voldaan moet zijn.

De aanvraag om een omgevingsvergunning moet zijn gedaan:

- a. voor dezelfde activiteit of activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had;
- b. in overeenstemming met de uitkomsten van het omgevingsoverleg; en
- c. binnen [...] maanden na het laatste omgevingsoverleg of, als het omgevingsoverleg volgens afspraak leidt tot een kennisgeving aan de aanvrager, na de dagtekening van de kennisgeving.

Op grond van het derde lid blijft na vermindering altijd een minimumbedrag verschuldigd. De vermindering kan er dus niet toe leiden dat voor de aanvraag van de omgevingsvergunning geen leges meer verschuldigd zijn of zelfs een bedrag zou moeten worden teruggegeven.

[Artikel 2.51 Vermindering bij meervoudige aanvraag

Dit artikel stemt overeen met onderdeel 2.4.2 van de tarieventabel van de modelverordening '2021'. Wij hebben het artikel nu als facultatief opgenomen. De gemeente moet zelf de wenselijkheid ervan afwegen. De mba hebben wij uitgezonderd omdat bij de tariefstelling voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een mba al een clustering van activiteiten heeft plaatsgevonden.

Paragraaf 2.13 Teruggaaf

Een teruggaaf is een voorzienbare hardheid die zich bij toepassing van de verordening kan voordoen. (Bij onvoorziene gevallen, kan de hardheidsclausule worden toegepast (artikel 63 AWR).)

Ten opzichte van de teruggaafbepalingen in de tarieventabel van de modelverordening leges '2021' zijn twee teruggaafbepalingen toegevoegd, namelijk in de artikelen 2.52 en 2.53.

Artikel 2.52 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig

Als de behandeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning leidt tot het oordeel dat geen omgevingsvergunning nodig is, is wel sprake van het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Op grond van artikel 14.4, eerste lid, Or (tarievenregeling van het Rijk) geldt dan een gereduceerd tarief van 15% van het oorspronkelijke tarief. Op die tarievenregeling is het belastingrecht niet van toepassing. Omdat in dit geval wel sprake is van het in behandeling nemen van een aanvraag, is formeel het gewone tarief verschuldigd is, maar is het niet redelijk het volledige bedrag te heffen. Daarom hebben wij 'het gereduceerde tarief van 15% van het oorspronkelijke tarief' geformuleerd als een teruggaaf van [85]% van de leges voor het in

behandeling nemen van de aanvraag. De gemeente is autonoom om een ander percentage te hanteren.

In dit verband wijzen wij nog op artikel 16.64a, eerste lid, Ow: Als het bevoegd gezag naar aanleiding van de aanvraag om een omgevingsvergunning van oordeel is dat geen omgevingsvergunning nodig is, wordt dat vermeld in de kennisgeving, bedoeld in artikel 16.64, derde lid.

Zie ook: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2004:AQ7004>. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelt daarin: 'Voor de beantwoording van de vraag of voor een voorgenomen handeling een vergunning vereist is, kan een vergunning worden aangevraagd dan wel door een derde om het treffen van bestuurlijke handhavingsmaatregelen worden verzocht. Het bevoegde bestuursorgaan dient bij het nemen van een besluit op zulk een aanvraag of verzoek de vraag naar de vergunningplicht als een voorvraag te beoordelen.'

Gelet op het bovenstaande hebben wij in de tarieventabel geen tariefbepaling opgenomen voor een zogenaamde 'verklaring vergunningvrij'. Als iemand wil weten of een omgevingsvergunning nodig is, kan hij/zij een aanvraag om een omgevingsvergunning indienen. Voor het in behandeling nemen van zo'n aanvraag worden de reguliere leges voor de betreffende activiteit geheven. Als het college tot het oordeel komt dat geen omgevingsvergunning nodig is, is een teruggaaf van een legesdeel mogelijk door de bepaling in artikel 2.52.

Artikel 2.53 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten

Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, voorziet artikel 14.4 lid 2 Or (tarievenregeling Rijk) in een gereduceerd tarief van 15% van het oorspronkelijke tarief. Ook hier is de aanvraag al in behandeling genomen. De Hoge Raad heeft beslist dat 'de uitdrukking 'in behandeling nemen' in de tarieventabel moet worden uitgelegd tegen de achtergrond van artikel 229, lid 1, aanhef en onder letter b, van de Gemeentewet, in welk artikel de bevoegdheid is gegeven rechten te heffen ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. In een geval waarin ter zake van een aanvraag een besluit wordt genomen op de voet van artikel 4:5 van de Awb kunnen er reeds diensten zijn verstrekt welke heffing rechtvaardigen.' (Hoge Raad 21-12-2007, [ECLI:NL:HR:2007:BC0652](https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2007:BC0652)). Ook hier kan het heffen van het volledige legesbedrag voor de aanvraag onredelijk zijn en hebben wij 'het gereduceerde tarief van 15% van het oorspronkelijke tarief' geformuleerd als een teruggaaf van [85]% van de leges voor het in behandeling nemen van de aanvraag. De gemeente is autonoom om een ander percentage te hanteren.

Artikel 2.54 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure

Dit artikel komt overeen met onderdeel 2.5.1 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'. In dit onderdeel was de teruggaaf beperkt tot de leges voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. Bij nader inzien vinden wij die beperking niet nodig en geldt de teruggaaf in artikel 2.54 bij intrekking van een aanvraag om een omgevingsvergunning en om een maatwerkvoorschrift.

Omdat voor de reguliere procedure andere beslistermijnen gelden dan bij de uitgebreide voorbereidingsprocedure, geldt artikel 2.54 alleen als de reguliere procedure op de aanvraag van toepassing is. De reguliere beslistermijn is acht weken, als instemming van een ander bestuursorgaan is vereist twaalf weken. Deze beslistermijnen kunnen met zes weken worden

verlengd (artikel 16.64 Ow). Bij invulling van het aantal weken in de tariefbepaling moet hiermee rekening worden gehouden. Wij hebben de regeling afgestemd op artikel 14.4, vierde lid, Or (tarievenregeling Rijk). Daar is het geformuleerd als lager tarief, resp. 25%, 50% en 75%, dus andersom aan de door ons geformuleerde teruggaaf van resp. 75%, 50% en 25%. Wij kiezen voor een teruggaafbepaling omdat de aanvraag al in behandeling is genomen. Teruggaaf is alleen mogelijk als nog niet op de vergunningaanvraag is beslist.

Artikel 2.55 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure

Dit is eenzelfde regeling als in artikel 2.54, maar nu voor het geval de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is. Zie voor de toepassing van de procedure paragraaf 16.5.3 Ow. Artikel 3:18, eerste lid, Awb bepaalt de beslistermijn op ten hoogste zes maanden. Bij complexe zaken kan de termijn worden verlengd met zes weken (artikel 16.66, derde lid, Ow in samenhang met artikel 3.18, tweede lid, Awb). Bij invulling van het aantal weken in de tariefbepaling moet hiermee rekening worden gehouden. Wij hebben de regeling afgestemd op artikel 14.4, derde lid, Or (tarievenregeling Rijk). Daar is het geformuleerd als lager tarief, resp. 25%, 50% en 75%, dus andersom aan de door ons geformuleerde teruggaaf van resp. 75%, 50% en 25%. Wij kiezen voor een teruggaafbepaling omdat de aanvraag al in behandeling is genomen. Teruggaaf is alleen mogelijk als nog niet op de vergunningaanvraag is beslist.

Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten

Dit artikel komt overeen met onderdeel 2.5.2 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'. In dit onderdeel was de teruggaaf beperkt tot de leges voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. Aanlegactiviteiten zijn onder Ow ook bouwactiviteiten. Sloopactiviteiten zijn in de meeste gevallen alleen meldingsplichtig. In artikel 2.56 is de teruggaaf daarom beperkt tot de bouwactiviteiten en mba. Er gelden drie voorwaarden voor de teruggaaf:

1. de vergunninghouder dient een aanvraag om intrekking in,
2. binnen een bepaalde in het artikel op te nemen termijn na vergunningverlening, en
3. er is nog geen gebruik gemaakt van de omgevingsvergunning, met andere woorden: de activiteit is nog niet uitgevoerd.

Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten

Dit artikel komt overeen met onderdeel 2.5.3 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'. Ook hier hebben we de bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten vervangen door bouwactiviteiten en mba. Achterliggende gedachte is dat de gemeente niet alle werkzaamheden zal hebben verricht waarvoor leges zijn geheven.

Artikel 2.58 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten

Dit artikel komt overeen met onderdeel 2.5.5 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'. Het legesdeel modaliteiten betreft de in paragraaf 2.11 opgenomen tarieven, wat verhogingen zijn op de reguliere tarieven voor een aanvraag om een omgevingsvergunning of ander besluit op grond van de Ow.

Artikel 2.59 Minimumbedrag voor teruggaaf

Dit artikel komt overeen met onderdeel 2.5.4 van de tarieventabel van de modelverordening leges '2021'. Dit is een doelmatigheidsbepaling.

HOOFDSTUK 3 DIENSTVERLENING WAAROP DE DIENSTENRICHTLIJN VAN TOEPASSING IS

De volgorde van de onderwerpen in dit hoofdstuk is gewijzigd. Zie de transponeringstabel die bij dit werkmodel hoort. Het hoofdstuk is ten opzichte van titel 3 van de tarieventabel van de modelverordening '2021' op slechts een gering aantal punten gewijzigd:

- toevoeging van het facultatieve artikel 3:10 over losse standplaatsen in paragraaf 3.5 Standplaatsen;
- toevoeging van artikel 3:16 over toeristische verhuur aan paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014.

Wij merken op dat ook omgevingsvergunningen onder de werking van de Dienstenrichtlijn kunnen vallen, sinds het Europese Hof van Justitie heeft beslist dat detailhandel in goederen een 'dienst' is in de zin van de Dienstenrichtlijn (HvJEU 30 januari 2018, C-31/16 (Appingedam), ECLI:EU:C:2018:44).

Paragraaf 3.5 Standplaatsen

Niet uitgesloten is dat bepaalde tariefbepalingen over markten op termijn verhuizen naar hoofdstuk 2, omdat deze vergunningplichten (ook) in het omgevingsplan geregeld kunnen worden.

Artikel 3.10 Losse standplaatsen

Dit is een facultatieve bepaling, afhankelijk van hoe het in de gemeente geregeld is. Zie de toelichting op artikel 2.31 van hoofdstuk 2.

Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014

Artikel 3.16 Toeristische verhuur

De toevoeging van dit artikel houdt verband met de Wet toeristische verhuur van woonruimte (Stb. 2020, 460), die op 1 januari 2021 in werking is getreden. De gemeenteraad kan in een huisvestingsverordening bepalen dat in een in de verordening aangewezen gebied een vergunning of voor in de verordening aangewezen gevallen een ontheffing nodig is om woonruimte in gebruik te geven voor toeristische verhuur (artikel 23c, eerste en tweede lid, Huisvestingswet 2014). Toeristische verhuur is het in een woonruimte tegen betaling bieden van verblijf aan personen die niet als ingezetene zijn ingeschreven met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen. Hiervoor is een tariefbepaling opgenomen.